

ETT ÖREBRO FÖR ALLA

Vänsterpartiets budget

Örebro Kommun 2022

En omstart av Örebro

Vi lever i en tid av stora förändringar. Coronapandemin har blottlagt hur nedskärningar och privatiseringar inom välfärden har påverkat både medborgare och kommunens organisation i en allvarlig krissituation.

Årets budget präglas i stor utsträckning av de konsekvenser som pandemin har fört med sig. Vi ser tydligt hur välfärdens underfinansiering har drabbat äldre, unga och funktionsnedsatta och tvingat personalen att springa snabbare för att klara av arbetsuppgifterna. Vi ser att arbetslösheten har ökat, och placerat de som redan stod långt ifrån arbetsmarknaden ännu längre bak i kön.

På grund av behovet att isolera sig har de allra sköraste människorna i vårt samhälle fått lida ännu mer. Våldsutsatta kvinnor har i högre grad blivit isolerade i hemmet med en våldsam partner. Behovet att sköta jobb och studier hemifrån har skapat större problem för familjer som lever i trångboddhet. Det ökade ekonomiska trycket har även inneburit att barnfamiljer har svårt att få tillvaron att gå ihop i slutet av månaden.

För Vänsterpartiet har pandemin visat stora brister i de prioriteringar som gjorts de senaste 20 åren och vilka enorma hål detta har skapat i våra viktigaste verksamheter. Vi, tillsammans med fackföreningsrörelsen, har länge lyft den underfinansiering som välfärden tvingats till, och trots att Vänsterpartiet i riksdagen har fått igenom viktiga satsningar som *Äldrelyftet* är det fortfarande en lång väg kvar att gå. Långsiktiga satsningar har länge fokuserat på att sänka skatterna för de rika med resultatet att underfinansieringen i välfärden har rusat iväg ytterligare. Vänsterpartiets riksdagsgrupp har även i år lagt fram en tydlig vänsterbudget med många och viktiga satsningar på skola, förskola och äldreomsorg. Hade Vänsterpartiets riksbudget varit gällande skulle kommunens långsiktiga ekonomiska läge vara betydligt starkare.

I Vänsterpartiets budget *Ett Örebro För Alla 2022* har vi därför valt att satsa på en återstart för Örebro. Vi har gjort satsningar för att motverka de skadeverkningar som pandemin har inneburit med allt från att bryta ofrivillig isolering till satsningar på att få ut arbetslösa i jobb. Vi väljer även att göra investeringar i bostadsbyggande för privatpersoner men även i olika stödboenden genom satsningar på ett kommunalt byggbolag. Vi vet att investeringskostnader kan dra iväg och det är därför viktigt att kommunen har koll hela vägen. Ett kommunalt byggbolag skulle ge oss den kontrollen. Genom förstärkning och flera riktade satsningar inom välfärden skapar vi ett mer jämlikt Örebro.

I Vänsterpartiets Örebro lämnas ingen bakom, istället är alla är med och bidrar utifrån sin egen förmåga. I ett samhälle där alla har rätt förutsättningar att hantera dagens och morgondagens utmaningar kan vi skapa en sammanhållen, jämlik och attraktiv kommun.

Tillsammans skapar vi ett Örebro för alla – inte bara för några få.

Martha Wicklund

Kommunalsråd, Vänsterpartiet Örebro kommun

Ställningstaganden i budget

Med Vänsterpartiets politik organiseras kommunens verksamheter på ett helt annat sätt än idag. Det krävs ett helhetstänk för att återställa decennier av skadliga marknadslösningar, privatiseringar och företagstänk. Varje enskild förändring kan inte alltid stå för sig själv, men kan vara nödvändig för att ekonomin och verksamheten ska gå ihop. När Vänsterpartiet styr Örebro kommun är en sådan avgörande förutsättning att äldreomsorgen drivs i kommunal regi. Endast då kan vi få överblick och kontroll över den sönderslagna hemvården, och endast då kan vi få en hållbar ekonomi och en verksamhet där personalen trivs och de äldre kan sättas centrum igen. Valfriheten ska handla om de äldres vardag, inte om företagens rätt att tjäna pengar på skattebetalarna.

Decennier av hyvlingar har skapat en underfinansiering av verksamheterna. Genom konceptet med New Public Management har man lånat teorier och verktyg från näringslivet och industrin, som inte fungerar i en kommunal verksamhet. Det finns en övertro på att offentlig verksamhet kan öka sin produktivitet liksom på ett löpande band som producerar bilar. Men så fungerar inte vård, omsorg och skola vars verksamhet inte har samma möjligheter att öka sin produktivitet på samma sätt. Nedskärningar i kommunens verksamhet kan bara leda till att färre förskollärare måste leda större barngrupper, eller att färre undersköterskor måste springa allt fortare i hemvården.

Vi tar ansvar för kommunens ekonomi och alla våra förslag är fullt finansierade och går att genomföra. I Vänsterpartiets budgetförslag omfördelas medel från dyr organisering och drift med privat äldreomsorg till kvalitetshöjande insatser riktade mot unga och äldre såväl som personal i välfärden. Medel till flygplatsen omfördelas av klimatskäl till bland annat satsningar på kollektivtrafik samt till satsningar inom barn – och utbildningsområdet. Pengar som i dag satsas på otrygga timvikariat använder vi i stället till att skapa fler trygga fasta tjänster som höjer bemanningen i barn- och äldreomsorg.

Finanspolitiska ställningstaganden

Det är alltid klokt att ha ett litet överskott i verksamheten och efter en så stor pandemi som fortfarande riskerar att påverka ekonomin även framöver så väljer Vänsterpartiet att ha 1% i överskott. Eftersom verksamheten inte föreslår några besparingar då regeringen tillskjuter ca 30 mkr extra till Örebro kommun så betyder det att de så viktiga extra satsningarna inom främst välfärden ändå kan göras.

Behovet av nya bostäder och nya boenden inom äldreomsorg och LSS har ökat från år till år och behöver därför prioriteras. Vi ser också stora potentialer med ett mer standardiserat byggande genom användande av standardmodeller för skolor, förskolor, vård- och omsorgsboende och LSS-boenden, vilket kan minska investeringskostnaderna markant på sikt. Vårt förslag om flexibla boende- och verksamhetsformer, kan också skapa en mer lättplanerad kommunal verksamhet, medan återbruk av byggmaterial kan minska investeringsbehovet i kommunens lokalbehov.

Men framförallt är det helheten av Vänsterpartiets ekonomiska politik och satsningar som har störst potential att skapa en mer robust kommunal ekonomi och verksamhet. Privatiseringarna i äldreomsorgen har skapat en svåröversiktlig verksamhet med en rörig ekonomi. Med kommunal drift har vi lättare att planera verksamheten på längre sikt. Våra satsningar på arbetsmiljö, höjd grundbemanning och förkortad arbetstid har en positiv inverkan på både livskvalitet och ekonomi. Förutom de positiva effekter som personalen upplever direkt, så har tidigare försök med arbetstidsförkortningar visat på mycket stora långsiktiga effekter. Korta och långa sjukskrivningar minskar, kortare arbetsdagar gör att personalen trivs bättre och håller hela yrkeslivet. Detta löser i sin tur kostnadsdrivande utmaningar med hög personalomsättning och kompetensflykt som kommunen drabbas av idag.

- Kommunalskatten för år 2022 ska vara 21,35 kr.
- Överskottsmålet för år 2022 ska vara 1 %.

Placera våra pengar klokt

Kommunen avsätter årligen stora resurser till framtida pensionsutbetalningar. Vänsterpartiet vill att hela pensionskapitalet ska placeras i räntebärande värdepapper istället för på börsen. Vi menar att börsplaceringar är ett alltför stort risktagande samtidigt som det är omöjligt att konsekvent tillämpa tillräckligt strikta etiska regler. Vid placeringar i statliga värdepapper vet man redan från början vilken avkastning som kommer att utgå och samtidigt står staten som garant för att pengarna betalas tillbaka. Det är en mycket tryggare placering som inte gör att nedgångar på börsen måste betalas av kommunens anställda och leda till bristande kvalitet i våra verksamheter. Kommunens satsningar ska också vara etiska och klimatsmarta och vi vill att Örebro kommun ska använda en bank med god skattemoral och ett hållbart och etiskt förhållningssätt.

- Ta mindre risker med pensionspengarna.
- Säkerställ att vi använder en bank med god skattemoral och ett hållbart och etiskt förhållningssätt.

Resultatbudget 2022

Resultatbudget	Bokslut	Budget	EÖFA	ÖSB
Belopp i mnkr	2020	rev 2021	2022	2022
Verksamhetens intäkter och kostnader	-8 569	-9 070	-9 394	-9 392
Avskrivningar	-266	-280	-305	-305
Verksamhetens nettokostnader	-8 835	-9 350	-9 699	-9 697
Skatteintäkter	7 022	7 242	7 672	7 672
Generella statsbidrag och utjämning	2 192	2 119	2 121	2 121
Utökat statsbidrag				
Summa skatteintäkter och utjämning	9 214	9 361	9 793	9 793
Verksamhetens resultat	379	12	94	96
Finansnetto	200	172	191	213
- finansnetto exkl. utdelning	115	125	160	160
- utdelning från bolagen	85	47	31	53
Årets resultat	579	184	285	309
Årets resultat genom skatter o gen statsbidrag	6,3%	2,0%	2,9%	3,2%
Verksamhetens resultat genom skatter o gen statsbidrag	4,1%	0,1%	1,0%	1,0%

Reformutrymme

Äldreomsorg i kommunal regi

Det är avgörande för kommunens ekonomi att äldreomsorgen återtas i kommunal regi. Sedan LOV (lagen om valfrihetssystem) infördes har hemtjänsten i kommunen gått med enorma underskott. Det överskott som hemvårdsnämnden hade innan införandet av LOV gick snabbt till ett underskott i hundramiljonersklassen.

Det finns många problem med privatiseringarna, men det kan sammanfattas i två delar. Den första delen handlar om den dyra administrationen och kontrollen av systemet. Trots att kommunen idag lägger enorma resurser på att administrera och kontrollera privata aktörer i äldreomsorgen ser vi gång på gång allvarliga brister i verksamheterna. Det finns ett inbyggt systemfel i LOV där vinstdrivna aktörer som fuskar gynnas, samtidigt som aktörer med omsorgsintresse som drivkraft missgynnas. Den andra delen är minst lika omfattande. Statskontoret och andra utredare har tidigare konstaterat att LOV är kostnadsdrivande både för privata och kommunala utförare. Sammantaget skapar det en ryckig, kostsam och ineffektiv organisation.

- *Investera skattemedlen i kommunalt driven äldreomsorg – avskaffa privatiseringarna.*

Kommunala bolag

Örebro kommun är hel- eller delägare av flera bolag. Några av dem genererar avkastning till kommunen för att finansiera en utbyggnad av välfärden i kommunen. I Vänsterpartiets budgetförslag ingår en utdelning om 31 miljoner kronor från Örebroporten. Däremot tycker vi inte att det är skäligt att ta utdelning från det allmännyttiga bostadsbolaget Örebrobostäder AB (Öbo) eller Futurum som har hand om kommunens skollokaler. Det finns ett stort renoveringsbehov av allmännyttan i kommunen. Vi anser inte att det i nuläget finns utrymme för avkastning till kommunen utan att det drabbar hyresgästerna negativt.

De kommunala bolagen spelar en stor roll i klimatomställningen och bör, som övriga kommunala verksamheter, följa programmet för hållbar utveckling *Vårt hållbara Örebro*. Öbo, Örebroporten och Futurum ska anlägga solpaneler på fastigheternas tak. De bör även erbjuda tjänstecyklar och elbilar istället för fossildrivna tjänstebilar som i dag till sina anställda.

Vi anser att uppdraget för Örebrokompaniet bör ses över och effektiviseras. Syftet är att Örebrokompaniet ska marknadsföra kommunen generellt och hjälpa arrangörer i kommunen med sin marknadsföring. De ska inte själva vara arrangör och bör därför inte satsa på egna evenemang som exempelvis Örebro Race Day som både belastar klimatet och sänder fel signaler till medborgarna. Vi ser inte att Örebrokompaniet är rätt instans för att dela ut medel till elitidrottsklubbar, den uppgiften bör istället gå tillbaka till Fritidsnämnden som kan fördela medlen mellan både elit och breddidrotten. På samma sätt ser vi att Kulturnämnden är mer lämpade att dela ut stöd till olika kulturevenemang, något som idag sköts av Örebrokompaniet.

- *Nya ågardirektiv för att stoppa utdelningen från Öbo och Futurum.*
- *Motverka hyreshöjningar i allmännyttan – använd vinst till renoveringar.*
- *Se över och effektivisera uppdraget för Örebrokompaniet.*

Privatisera Örebro flygplats

Örebro kommun är delägare i bolaget Örebro läns flygplats AB. Varje år delar Örebro kommun ut 17 miljoner kronor i anslag till flygplatsen. Även om flygplatsen, till skillnad mot tidigare år, inte gått med underskott under 2021 så skulle de ha svårt att klara sig utan de skattemedel de får från ägarna. Det är inte kommunens uppgift att satsa på och ge ekonomiskt stöd till en flygplats i en tid då målet är att minska klimatpåverkan drastiskt. Vänsterpartiet vill hellre att kommunen prioriterar och satsar på mer miljövänliga trafiklösningar som en stark kollektivtrafik i hela kommunen.

- *Örebro kommun ska lämna Örebro Airport och sluta subventionera flyget.*

Sänk kommunens kostnader för konsulttjänster

Vi inser att det kan finnas situationer i en kommun där man behöver köpa in kompetens utifrån, exempelvis från konsulter med spetskompetens inom ett specifikt område. Utgångspunkten ska dock alltid vara att kommunens egen personal ska utföra kommunens uppdrag. Att ha konsulter på fasta tjänster bör aldrig vara en permanent eller långsiktig lösning. Vi behöver därför se över hur kommunen arbetar med anställningar och hur vi ser till att Örebro kommun blir en attraktiv arbetsgivare för att minimera köpet av konsulter. Vi behöver använda den kompetens som finns i kommunen bättre, men även jobba med kompetensförsörjning för att klara projekt och utredningar själva.

- *Minska köp av konsulttjänster.*

Samnyttjande av lokaler

Idag finns det lokaler i kommunen som står tomma under delar av dagarna, exempelvis skollokaler, bibliotek eller kontor som är tomma på kvällar och helger. Vi har ett rikt föreningsliv i kommunen och behovet av lokaler för föreningsverksamhet är stort. Vänsterpartiet vill öppna upp kommunens lokaler mer för både föreningar och folkbildningen. Även kommunens egna verksamheter behöver kartläggas för att se hur lokaler kan användas mer effektivt. Samnyttjande av lokaler bör också planeras in när kommunen bygger nytt, för att på så sätt minska investeringskostnader på sikt. Under Coronapandemin har en stor del av kommunala lokaler stått tomma. Vår syn på hemarbete och fysisk närvaro på arbetsplatsen förändras nu radikalt, vi anser därför att det just nu är ett bra läge att se över hur vi nyttjar de kommunala lokalerna på bästa sätt.

- *Inför ett system för samnyttjande av lokaler*

Vegetarisk kost som norm

I kommunen har vi idag en relativt stor kostorganisation som förser bland annat skolmatsalar och äldreboenden med mat. Köttkonsumtionen i kommunen har minskat de senaste åren genom aktivt arbete, vi anser dock att kommunen kan bli bättre. Det finns stora möjligheter att använda mer vegetabilier i maten för att skapa en grönare, mer hälsosam och mer klimatvänlig mat. Kompetensen kring vegetarisk mat behöver utvecklas ytterligare i kostorganisationen så att den vegetariska maten blir ännu bättre. De interna konferenser och event som kommunen anordnar bör alltid servera vegetarisk mat som norm, med kött som tillval.

- *Inför mer vegetarisk kost.*

- *Vegetarisk kost som norm vid kommunala konferenser.*

Återbruk i alla led

För att uppnå våra klimatmål behöver konsumtionen minska. Örebro kommun skulle kunna minska sina inköp av nya produkter genom bland annat återbruk av möbler. Kommunen kan även köpa in återanvända produkter istället för nya när det är möjligt. På så vis ökar vi hållbarheten och minskar vårt klimatavtryck samtidigt som nya innovativa och gröna metoder främjas.

I den expansiva fas som kommunen befinner sig i finns det också enorma vinster att göra genom återbruk av olika byggmaterial, även kallat cirkulärt byggande. När kommunala verksamheter eller bolag river eller renoverar gamla hus bör material återvinnas för att kunna användas i andra konstruktioner. De bör också se över om delar eller hela stommen i huset kan stå kvar, som grund för det nya huset.

- *Utveckla och främja verksamheter i kommunen som arbetar med återbruk.*
- *Utbilda nyckelpersoner i kommunen i cirkulärt byggande och återbruk i byggprocesser.*

Sänkta arvoden för heltidspolitiker

Flera hundra fritidspolitiker utgör grunden i den lokala demokratin. De är en förutsättning för att beslut fattas så nära medborgarna som möjligt och att Örebroarna får demokratisk insyn i verksamheterna. Vi i Vänsterpartiet anser däremot att ingen ska bli politiker för att tjäna mycket pengar. Nivåerna för heltidspolitiker, det vill säga kommunstyrelsens ordförande och samtliga kommunalråd, är orimligt höga. Kommunens personal och verksamheter förväntas ofta spara in och effektivisera, vi anser att det även borde gälla Örebro kommuns politiker.

Vi tycker att det ska vara liknande förutsättningar för politiker på alla nivåer, både i kommuner, regioner och i riksdagen. Det är riksdagen som sätter nivån för arvoden i hela landet, vi driver därför framförallt arvodesfrågan på riksdagsnivå.

- *Sänk heltidspolitikers arvoden i Örebro kommun.*

Reformutrymme		Hemhämtade reformer från ÖSB	
Minskade politiker arvoden	4600	Återbruk NOD	2000
Omrövning av oförutsedda behov – KS	9000	Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	1000
Örebro Läns Flygplats AB	17400	Programnämnd samhällsbyggnad	6000
Omrövning Örebrokompaniet	4000	Satsning naturvård	1500
Effektivisering IT & Kommunikation	5000	Satsning digitalisering	5000
Återta verksamheter i kommunal drift	27000	Programnämnd social v älfärd	21400
Minskad konsult kostnad	12000	Programnämnd barn och utbildning	38900
Införa samnytt	2500		
Minskad köttkonsumtion/Inför mer vegetarisk kost	1000		
Omvandling av direktörstjänster	2920		
	Summa i tkr: 85420		Summa i tkr: 75800
Totalt i tkr: 161 220			

Driftbudgettramar 2021

Driftnämnd/anslag, belopp i miljoner kronor	ÖSB 2022	EÖFA 2022	DIFF.
Summa nämnder	9 119,4	9 155,8	36,4
Programnämnd Barn- och utbildning	4 017,4	4 019,5	2,1
Programnämnd Social välfärd	3 392,0	3 407,5	15,5
Programnämnd Samhällsbyggnad	708,7	735,0	26,3
Vuxenutbildning- och arbetsmarknadsnämnd	549,4	575,9	26,5
Kommunledning	46,4	41,8	-4,6
Kommunstyrelseförvaltning	391,2	357,8	-33,4
Landsbygdsnämnd	6,3	10,3	4,0
Stadsrevision	3,9	3,9	
Valnämnd	4,2	4,2	
Utrymme för kommunstyrelsen	438,6	414,5	-24,1
Oförutsedda behov – Kommunstyrelsen	19,0	10,0	-9,0
Oförutsedda behov – KS utskott	2,2	2,2	
Utrymme för överfört resultat	10,0	10,0	
Utrymme för generella kostnadsökningar	226,9	226,9	
Utrymme för kostnadsökningar investeringar ofördelat	171,3	171,3	
Utrymme för ianspråktagande av eget kapital	5,7	5,7	
Politiskt utrymme	2,0	2,0	
Miljonen	0,0	1,0	1,0
Satsning småföretagande	0,0	0,9	0,9
Minskad konsult kostnad		-12,0	
Minskad köttkonsumtion/Inför mer vegetarisk kost		-1,0	
Införa samnytta		-2,5	
Satsning Naturvård	1,5	0,0	-1,5
Kommungemensamma verksamheter	249,0	239,3	-9,7
Nerikes brandkår	87,5	87,5	
Omställning och kompetens	10,0	10,0	
Övrigt	33,3	30,8	-2,5
Länsmusiken	38,6	38,6	
Länsteatern	6,1	6,1	
Örebro Läns Flygplats AB	17,4	0,0	-17,4
Örebrokompaniet	24,0	20,0	-4,0
Facklig verksamhet	17,1	17,1	
Utrymme för kompetensförsörjning	13,0	13,0	
Sociala investeringar	2,0	2,0	
Kommunalt byggbolag		14,2	14,2
Kommungemensamma statsbidrag	-70,1	-70,1	
Flyktingstatsbidrag	-32,1	-32,1	
Måttaxa BO	-38,0	-38,0	
Finansiering	-345,3	-345,3	
Personalförsäkringsnetto	-322,9	-322,9	
Pensionskostnader	411,0	411,0	
Semesterlöneskultförändringar	20,0	20,0	
Kapitalkostnader	-368,6	-368,6	
Försäljning tomträtter	-20,0	-20,0	
Exploateringsintäkter	-65,0	-65,0	
Avskrivning lån	0,2	0,2	
Driftbudget totalt	9 391,5	9 394,1	2,6

1 En välfärd att lita på

Välfärden i Örebro kommun har länge varit underfinansierad med återkommande besparingar på grundläggande funktioner som skola och omsorg. Coronapandemin har synliggjort denna långtgående underfinansiering och blottlagt en kraftigt försvagad välfärd med oreda och lidande som resultat.

Vänsterpartiet har länge uttryckt stark kritik mot styrande partiets återkommande besparingar inom välfärden. I en kommun som växer vill vi ta ansvar för att alla medborgare i kommunen har tillgång till en god välfärd, har någonstans att bo och får den hjälp som de behöver.

Vi vill återkommunalisera äldreboenden som drivs på entreprenad och se en hemtjänst i kommunal regi. Vi vill ta bort de delade turerna och förbättra arbetsvillkoren för personalen. På så vis kan vi lättare garantera en trygg omsorg och goda arbetsförhållanden för de anställda.

Vår välfärdspolitik baserar sig på vittnesmål från fackförbund, samtal med Örebro kommuns medborgare samt på erfarenheter från de senaste årens nedskärningar och privatiseringsexperiment. För Vänsterpartiet är det en självklarhet att skattemedel används med omsorgsintresse istället för vinstintresse som drivkraft.

I förskolan och skolan ska barn och elever få möjlighet till utveckling och kunskap som gör att de själva kan vara med och forma sin egen framtid. Det ska finnas förutsättningar så att alla elever – både flickor, pojkar och icke-binära, oavsett familjebakgrund – når målen. Vi vill ha en sammanhållen skola för alla där stöd i studier erbjuds i skolan, där lärares administrativa börda minskar och antalet vuxna med olika professioner ökar både i klassrummet och på skolgården. I förskolan vill vi på sikt minska barngrupperna för att ge barnen en tryggare och mer utvecklande miljö.

För att uppnå detta måste själva grundnivån inom förskolan och skolan höjas. Genom satsningar på barn och utbildning samt satsningar på mer personal och bättre arbetsvillkor blir det lättare att rekrytera och behålla personal. Det ger stabilitet i verksamheten samtidigt som det ger barn och elever bättre förutsättningar att uppnå målen.

Under mandatperioden har Vänsterpartiet genom förhandlingar med styrande partier fått igenom en permanent höjning av lönerna. Denna höjning riktade sig till några av de lägst betalda yrkesgrupperna inom välfärden i kommunen. Vi har även fått igenom ett skobidrag till flera yrkesgrupper med fysiskt krävande jobb. Det är ett steg i rätt riktning men mer måste göras.

Politiska mål

- *Avskaffa privatiseringarna – investera skattemedlen i kommunalt driven äldreomsorg.*
- *Ta bort delade turer inom hemtjänsten och förbättra arbetsvillkoren för personalen.*
- *Minska behovet av bemanningsföretag.*
- *Verka för att kompetensutbilda personalen inom äldreomsorgen.*
- *Fler vuxna i förskolan och skolan.*
- *Säkerställ elevers rätt till studiehjälp på schemalagd skoltid av utbildade lärare.*
- *Utveckla modersmålsundervisningen – ge elever rätt förutsättningar att delta.*
- *Säkerställ att alla barn får rätt hjälp utifrån sina förutsättningar.*
- *Satsa på en förstärkt elevhälsa med transkompetens.*
- *Anställ teckenspråkiga personer i kommunen.*

Verklig välfärd eller vinster i välfärden?

Varje år betalar Örebro kommun mångmiljonbelopp till privata bolag i välfärden. I praktiken innebär det att gemensamma skattemedel som ska komma medborgarna till nytta istället tas ut som vinst av privata bolag. Örebro kommun har privata bolag inom omsorgs- och LSS-boenden på entreprenad samt LOV (lagen om valfrihet) inom hemvården. Gemensamt för dessa är att de försvårar den demokratiska insynen, sänker kvalitén och dränerar välfärden för alla. Utmaningsrätten är även det ett system som är oberäkneligt och bör tas bort.

Den marknadsanpassning som välfärden tvingats in i till följd av privatiseringar försämrar arbetsvillkoren, minskar anställningsgraden, har en negativ effekt på jämställdheten samt skapar en otrygg arbets- och boendemiljö. På sikt urholkar det kvalitén och kompetensförsörjningen inom omsorgsverksamheterna i Örebro kommun. I slutändan drabbar det både personal och personer i behov av stöd och omsorg.

Systemet med LOV inom Social välfärd har kostat kommunen över en halv miljard kronor sedan det infördes. Vänsterpartiet tycker inte att de privata alternativen hör hemma i välfärden. För att säkerställa att de äldre medborgarna i kommunen får den omsorg de förtjänar ska omsorgen drivas i kommunal regi.

Med vår politik slösar vi inte skattemedel på privatiseringsexperiment, istället styrs verksamheterna av kommunen med fokus på medborgarnas bästa. Detta resulterar i att omsorgen kan bedrivas på ett mer kvalitativt och effektivt sätt än idag.

- *Investera skattemedlen i kommunalt driven omsorg – avskaffa privatiseringarna.*
- *Avsluta avtalen med entreprenader inom omsorgen.*

Äldreomsorg på äldres språk

Örebro har många äldre medborgare med andra språk än svenska som modersmål. För många äldre blir modersmålet allt viktigare för att kunna kommunicera och känna trygghet. Ett exempel på detta är att personer som drabbas av demenssjukdom ofta går tillbaka till sitt modersmål och helt tappar sina svenska språkkunskaper. Därför behövs också personal i kommunens äldreomsorg med olika typer av språkkompetens. På så vis ger vi bästa möjliga service och säkerställer att äldre alltid har någon att kommunicera med. Kommunen har påbörjat en kartläggning av språkkompetensen hos kommunens anställda. Vi vill att kartläggningen färdigställs och att språkkompetensen värderas högre vid nyrekrytering, särskilt i de språk som har en hög efterfrågan.

- *Säkerställ att kartläggning av språkkompetens hos personal och språkbehovet hos kommunens äldre i behov av omsorg fungerar fullt ut.*
- *Språkkompetens ska vara meriterande vid nyrekrytering.*

Rättvis tillgång till näringsrik mat

Näringsrik, god och aptitlig mat är grundläggande för ett hälsosamt och aktivt liv. Vissa äldre har ibland svårt att få i sig tillräckligt med näring, och med en växande del fattigpensionärer riskerar problemet att förvärras. Vänsterpartiet anser därför att det är extra viktigt att den mat som tillhandhålls genom *Mat idag* – kommunens kostorganisation för äldre medborgare – tillhandahåller måltider med låga priser.

Vi vill dessutom att kommunen ser över möjligheten för äldre medborgare att få köpa mat i skolmatsalar till självkostnadspris. Det skulle både motverka matsvinn och säkerställa att äldre får i sig bra mat. Med tanke på att Coronapandemin fortfarande pågår bör äldre som tillhör riskgrupp få

möjlighet att hämta ut matlådor. Det långsiktiga målet är dock att de som vill ska kunna äta i skolmatsalen. Det skapar social samvaro, ökar vuxennärvaron i skolan och skapar positiva psykosociala effekter.

- *Satsning på att ge äldre möjligheten att köpa mat i skolmatsalar till subventionerat pris.*

Bredare kompetens – fler vuxna i förskolan och skolan

Antalet barn i åldern 0–5 år beräknas öka i kommunen. Det är bra att vår kommun växer, samtidigt innebär det investeringar i både utbyggda och nya förskolor. Vänsterpartiets mål är mindre barngrupper i förskolan. Det krävs för att bedriva en utvecklande pedagogisk verksamhet enligt läroplanen, för att öka tryggheten hos barnen men också för att förbättra arbetsmiljön för personalen. Genom satsningar på fler vuxna i förskolan och skolan skapar vi bättre förutsättningar för både barn och personal.

Coronapandemin har inneburit att många vuxna drabbats av korttidspermitteringar eller arbetslöshet. När samhället återigen startas upp och vårdnadshavare erbjuds jobb behöver kommunen snabbt kunna erbjuda barnomsorg. Vi vill också säkerställa att barnomsorgen är tillgänglig oavsett vilken tid på dygnet som behovet finns.

Att kunna kommunicera med andra utgör grunden för lärande och utveckling. Barns språkutveckling, självkänsla och identitet formas långt innan de börjar läsa och skriva. För barn med andra språk än svenska som modersmål behöver kommunen bli bättre på att ta tillvara på flerspråkig personal i förskolan.

Teckenspråkiga döva barn eller hörande barn till döva föräldrar behöver få möjlighet att utveckla sitt modersmål – teckenspråket. Idag blandas enskilda eller ett fåtal döva barn med icke-teckenspråkiga barn, vilket gör att de teckenspråkiga barnen isoleras och hamnar i ett utanförskap. Dessutom är det få pedagoger som behärskar teckenspråket så väl att de kan bidra till den språkutveckling som barn har rätt till enligt Förskolans läroplan. Sedan barnkonventionen blev svensk lag är det kommunens skyldighet att säkerställa att alla barn kan göra sin röst hörd oavsett vilket modersmål barnet har.

Vänsterpartiet vill att kommunen ska bli bättre på att tillgodose behoven hos barn med särskilda behov, som exempelvis barn med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. För att göra det krävs fortbildning av befintliga lärare men även säkerställande av tillgång till elevassistenter, speciallärare och specialpedagoger. Utöver det krävs välfungerande samarbeten med skolpsykologer, kuratorer och skolsköterskor.

Vi har under längre tid sett en ökning av psykisk ohälsa hos ungdomar, något som även förvärrats under Coronapandemin. Vi ser att grupper som transpersoner sticker ut i statistiken, särskilt när det kommer till självmordsfrekvensen. För att minska den psykiska ohälsan bland unga vill vi förstärka elevhälsan med särskilt fokus på transkompetens.

- *Satsa på fler vuxna i förskolan och skolan.*
- *Satsa på att teckenspråkiga barn inte blir isolerade och har goda möjligheter att utveckla sitt språk.*
- *Satsa på en förstärkt elevhälsa med transkompetens.*

Jämlik möjlighet till måluppfyllelse i skolan

Alla barn och unga ska ha lika möjligheter att delta och utvecklas i skolan. En förutsättning för att uppnå detta är en helt avgiftsfri skola. Ekonomiska förutsättningar och familjesituation ska inte påverka barns självkänsla eller möjlighet att delta i skolans aktiviteter. Att elever uppmanas ta med egen matsäck eller redskap till skolans aktiviteter riskerar att hänga ut och stigmatisera barn som

kommer från mer resurssvaga förhållanden. Vänsterpartiet vill istället införa en särskild pott som skolor ska kunna söka medel från för att kunna köpa in saker som skridskor, hjälmar, skidor eller liknande.

Vänsterpartiets skola är läxfri. All utbildning sker på ordinarie skoltid och de elever som har svårigheter får extrahjälp utan användning av läxor. Det finns skolor som följer den principen idag och det är fullt möjligt att införa på alla skolor.

Idag finns det projekt för att höja rankingen på Örebros skolor i statistiken, men för Vänsterpartiet är det viktigare att prata om att öka elevers kunskaper och måluppfyllelse. Satsningar bör baseras på forskning och samtidigt ha ett tydligt elevfokus. Det behöver inte alltid vara åtgärder i klassrummet som ökar elevers kunskaper. Det kan även finnas yttre faktorer som påverkar elevers måluppfyllelse negativt. Trångboddhet, psykisk ohälsa eller missbruksproblematik bland vårdnadshavare kan även ha en negativ inverkan på elevers måluppfyllelse. Vi ser därför ett behov av sociala insatser, ökat trygghetsarbete eller kreativa aktiviteter som ökar måluppfyllelsen. För flerspråkiga barn är undervisningen i modersmål och rätten till studiehjälp viktig då det bidrar till kunskapsutvecklingen. Modersmålsundervisningen måste organiseras så att eleverna med lätthet kan delta.

Vänsterpartiet väljer att göra en ramförstärkning på programområde Barn och utbildning. Arbetet med att få fler elever att uppnå studiemålen och att skapa en jämlik skola där alla elever får rätt förutsättningar måste prioriteras. Vi måste därför ge alla pedagoger och annan viktig personal i skolan de resurser som krävs för att göra detta på bästa sätt.

- *Satsa på en bidragspott för låneutrustning till skolan.*
- *Säkerställ att skolan är läxfri för en mer jämlik skola.*
- *Se till att alla elever har rätt till studiehjälp på schemalagd skoltid av utbildade lärare.*
- *Säkerställ rätten till modersmålsundervisning och ge elever bättre förutsättningar att delta.*
- *Utred sociala insatser, trygghetsarbete och kreativa aktiviteter som ökar måluppfyllelsen.*
- *Satsning på förstärkta ramar inom programområde Barn och Utbildning.*

2 Ett Örebro för alla – inte bara för några få

I Vänsterpartiets Örebro får alla medborgare ta plats och alla behövs oavsett vilka förutsättningar just den enskilde medborgaren har. En kommun som ser till att alla behov är tillfredsställda oavsett om du bor på landet, mitt i stan eller om du är normföljande eller normbrytande.

Genom att fördela resurser efter behov kan vi utjämna skillnader bland våra medborgare. Vänsterpartiet vill ge barnen en ljusare framtid där de själva är med och påverkar, bland annat ska vi ha nolltolerans mot vräkningar som påverkar barn. Vår politik fångar tidigt upp människor innan de riskerar att hamna i utanförskap. Örebro ska vara en trygg kommun för alla, oavsett könstillhörighet, könsuttryck, könsidentitet, sexuell läggning, ålder, funktionsvariation, etnicitet eller religiös övertygelse. En stor del av detta trygghetsarbete kan göras i stadsplaneringen. Om vi exempelvis blandar alla boendeformer i alla våra områden och orter säkerställer vi att minskar utanförskapet. Om vi också säkerställer att landsbygden får förutsättningar att växa så får vi en rik flora av företag, blandade bostäder och fritidsaktiviteter för alla.

Arbete eller en meningsfull sysselsättning är grunden för personlig frihet, delaktighet och självständighet i samhället. Alla ska få möjlighet att ha en meningsfull sysselsättning oavsett om det är ett reguljärt arbete eller exempelvis genom daglig verksamhet. Vi vet att en meningsfull sysselsättning är viktig för att motverka isolering, psykisk ohälsa och sjukdom. För de medborgare som behöver samhällets stöd ska primärt fokus vara just stöd snarare än kontroll.

Örebro kommun ska ständigt utvecklas. Vår kommun ska vara tillgänglig för alla. Det ska vara lätt att ta del av Örebro stad och att kunna transportera sig till den och genom den.

Politiska mål

- *All personal i förskola, skola och på fritidshemmen ska utbildas i normkritik, genus och jämställdhet. Se till att elevhälsan har transkompetens.*
- *Se till att ansvariga grundskolelärare för sexualitet, samtycke och relationer får fortbildning och kompetensutveckling.*
- *Säkerställ att skolan har ett väl utvecklat samarbete med socialtjänsten för att hantera frågor kring hedersrelaterat våld och förtryck.*
- *Se till att fritidsgårdarna aktivt arbetar för att locka fler tjejer och andra separatistiska grupper.*
- *Inför ett strategiskt arbete mot rasism i kommunens verksamheter.*
- *Bygg fler studentbostäder och billiga klimatvänliga hyresrätter.*
- *Slå vakt om hyresrätten och motverka utförsäljningar inom Öbo och dess värdeöverföring.*
- *Sänk priset för den som vill åka färdtjänst till nivå med vanlig kollektivtrafik. Återinför subventionerna på landortsbussarna samt 3-timmarsbiljett.*
- *Motverka hemlöshet genom att aktivt arbeta med hemlöshetsstrategin.*
- *Utveckla arbetet med unga vuxna för att bland annat motverka kriminalitet.*
- *Den som söker försörjningsstöd ska få råd och stöd för att komma vidare i arbete eller studier.*
- *Arbeta för att utveckla det förebyggande arbetet med våldsutövande män.*

Fler bostäder, jobb och bättre bostadsområden

Bostadsbristen har stora konsekvenser både på individ- och samhällsnivå. Bostadsbristen utgör ett hinder för allt från integration och tillväxt till att kvinnor som lever i våldsamma relationer hindras från att bryta upp och gå vidare.

Under åren har vi sett hur styrande partier har sålt ut flera delar av Öbo:s bestånd. Efter hårda påtryckningar från bland annat Vänsterpartiet, Hyresgästföreningen och privatpersoner valde Öbo att stoppa de planerade utförsäljningarna. Skulle utförsäljningar återigen bli aktuellt kommer vi i Vänsterpartiet att göra allt i vår makt för att allmännyttan inte ska säljas ut. Det är tydligt att vi inte kan garantera vad som händer när Öbo säljer ut. Vänsterpartiet kommer inte att gå med någon försäljning av vare sig ordinarie bostäder eller studentlägenheter.

I Örebro byggs det mycket bostäder just nu, vilket är bra. Vid nybyggnation ska det byggas klimatsmart. Vi måste bygga fler studentbostäder för en rimlig hyra. Nybyggda lägenheter har sällan hyror som passar alla. Kommunen bör ta ett stort ansvar i markanvisningen så att de lägenheter som byggs inte får för höga hyror. Ett arbete med detta är påbörjat och vi vill se en vidareutveckling av detta.

Trots att vi vill att det byggs fler bostäder för att motverka bostadsbristen är det viktigt att vi behåller grönytor, parker och natur att vistas i. Vi anser att kommunen bör tillämpa grönytefaktor, ett arbete som går ut på att säkerställa att fler grönytor planeras vid nybyggnationer.

Många av Öbo:s lägenheter är byggda i mitten av 1900-talet och det gör att det nu finns ett stort behov av att renovera lägenheterna. Vi har sett hur de renoveringar som hittills gjorts har lett till stora hyreshöjningar och det kan vi inte acceptera. Vänsterpartiets hållning är därför att hyresgäster i Öbo:s bostadsbestånd inte ska betala för kommunens satsningar med sin hyra och därmed så säger vi nej till värdeöverföringen från Öbo. Istället vill vi att så mycket som möjligt ska återinvesteras i Öbo så att det kommer hyresgästerna till nytta. Förutom att stoppa vinstuttaget från Öbo så föreslår vi bland annat att Öbo ska lämna Fastighetsägarföreningen som driver på för marknadshyror samt vidta åtgärder för att pressa hyror vid nyproduktion.

Flera grupper i samhället har svårt att hitta boende. Att skapa ett boende där olika grupper i samhället skulle kunna mötas ger inte bara stora möjligheter för integration utan även möjligheten att bryta ofrivillig isolering som vi vet är ett stort problem i dagens samhälle. Vi vill därför att kommunen ska utreda möjligheten till en ny form av flexibla boenden som kan skifta form beroende på hur behovet ser ut i kommunen. Skapandet av nya boendeformer som denna kan förslagsvis vara ett samarbete mellan flera olika kommunala verksamheter så som Öbo, Örebroporten och Lokalförsörjningsenheten men skulle även kunna inkludera mer innovativa tankar från Universitetet och Alfred Nobel Science Park.

- *Bygg fler studentbostäder och billiga klimatvänliga hyresrätter.*
- *Slå vakt om hyresrätten och motverka utförsäljningar inom Öbo.*
- *Stoppa utdelningen från Öbo.*
- *Tillämpa grönytefaktor vid nybyggnationer.*
- *Satsa på återbruk av byggmaterial vid nybyggnation och renoveringar.*
- *Ställ krav på låga hyror vid renoveringar och nyproduktion i Öbos ägardirektiv.*
- *Satsa på att utreda formerna för en ny flexibel boendeform.*

Etablering och jämställd integration

Satsningar för fler och billigare bostäder i blandade områden, likvärdig skola, utökad välfärd, sociala insatser, fler jobb och bekämpning av barnfattigdom är alla åtgärder som syftar till att det ska finnas plats och möjligheter för alla i Örebro. I etableringen av nya medborgare spelar vår välfärd en mycket stor roll, detta gäller inte minst SFI, vuxenutbildning, familjecentraler samt förskola och skola. Idag ser vi också att det tar längre tid för nyanlända kvinnor att komma ut i arbete i jämförelse med män. En anledning till detta är att kvinnor generellt tar mer ansvar för barn och hushållsarbete vilket leder till att de går miste om viktig arbetslivserfarenhet. Vi vill därför se en mer jämställd integration där exempelvis kommunala yrkesutbildningar riktade till kvinnor kan vara en del.

Språkundervisning bör erbjudas från dag ett och där gör civila samhället och studieförbunden redan i dag ett bra jobb. Kommunens information ska finnas eller kunna översättas på flera språk. Det är viktigt för medborgaren som ännu inte lärt sig svenska tillräckligt bra och det är viktigt för rättssäkerheten att kommunen följer lagen när det handlar om att erbjuda tolk till den som behöver det i sina kontakter med kommunen. Vi behöver se till att de nationella minoriteter som finns i kommunen får den hjälp och stöd som de har rätt till samt att Örebro kommun, som faktiskt även räknar teckenspråket som en del av minoritetsspråken, ser till att ha ett särskilt fokus här.

Det är viktigt att vi tar hänsyn till de nyanlända barnens förutsättningar i skolarbetet och kompenseras med resurser i skolan. Barn som har genomgått trauma måste få stöd och hjälp att bearbeta detta genom bland annat en stärkt elevhälsa. Vi ser också att modersmålsundervisningen är oerhört viktig för barnens utveckling och hjälper inlärningen av andra språk.

- Satsa på en bättre etablering med språkundervisning integrerat i yrkesutbildning.
- *Utvärdera arbetet med SFI på familjecentralerna.*
- *Satsa på kommunala yrkesutbildningar inom kvinnodominerade yrken.*
- *Säkerställ att medborgare i Örebro kommun får sina rättigheter tillgodosedda på ett språk de behärskar fullt ut.*

Bostad, stöd och uppsökande verksamhet mot hemlöshet

Det finns flera grupper i Örebro som permanent eller tillfälligt saknar bostad. Det kan handla om personer som har bott här länge eller om de som nyligen kommit hit. Vi vet att det finns många olika anledningar till att människor hamnar i hemlöshet, psykisk ohälsa och missbruk är två vanliga orsaker. För att kunna arbeta med alla omkringliggande problem så är en bostad en grundläggande förutsättning.

Bristen på bostäder med rimlig hyra i Örebro gör det allt svårare att hjälpa hemlösa tillbaka till en stabil och hållbar tillvaro. Barnfamiljer har oftast möjlighet att få förebyggande stöd, vi vill att även vuxna utan barn ska kunna ta del av detta stöd. Första utkastet av en hemlöshetsstrategi har tagits fram i kommunen som sätter fingret på flera viktiga insatser och samarbeten samt med målet om att ingen medborgare i Örebro ska vara hemlös. Vänsterpartiet är positiva till den och nu krävs att arbetet drar igång på riktigt så att det inte bara blir fina ord på ett papper.

Vänsterpartiet vill ge socialtjänsten resurser för att samverka med hyresvärdar och sjukvård så att de kan söka upp människor som inte klarar av att hantera sin vardagsekonomi. Detta skulle ge möjligheten att utreda vilket stöd som behövs i ett tidigt skede och kontakten med till exempel psykiatri eller missbruksvård skulle ske innan problemen blir så allvarliga att de leder till hemlöshet.

Vi vill att kommunen ska ha kompetensen att tillgodose behoven för äldre människor med missbruksproblematik. Idag har äldre människor med ett aktivt missbruk ingenstans att vända sig. För att nå denna grupp har Vänsterpartiet föreslagit ett särskilt team med missbrukskompetens.

Det finns olika hjälporganisationer som jobbar med människor i utsatthet så som Bostad först och EKSAM. Vi anser att kommunen har allt att vinna på att skapa långsiktiga åtaganden mot dessa organisationer, i stället för tillfälliga projektansökningar.

- *Motverka hemlöshet genom uppsökande socialt arbete genom socialtjänsten.*
- *Säkerställ ett långsiktigt åtagande från kommunen för de organisationer som aktivt arbetar för att motverka hemlöshet inom kommunen.*
- *Skapa ett särskilt team med missbrukskompetens för att kunna nå äldre personer med ett aktivt missbruk.*

Möjlighet att resa i hela Örebro kommun

Vi vill fördubbla resandet med kollektivtrafiken och minska bilismen. Vi vill göra det billigare för dem som bor utanför stadskärnan att välja buss istället för bil och väljer därför att sänka biljettkostnaden på länsbussar.

För Vänsterpartiet är det en viktig rättvisefråga att färdtjänsten likställs med övrig kollektivtrafik. En resa med färdtjänsten ska kosta lika mycket som en bussbiljett. Vi vill dessutom öka punktligheten så att det går att lita på att färdtjänsten kommer i tid samt införa en resegaranti.

Som en del i att öka resandet med kollektivtrafik och minska bilismen i centrala Örebro har kommunen fattat beslut om att införa Bus Rapid Transit, så kallat BRT. Vänsterpartiet ser BRT som en viktig pusselbit för att kunna uppnå och bibehålla en välfungerande kollektivtrafik både idag och i framtiden.

I den senaste upphandlingen med de nya bussarna togs cykelstället på landsbygdsbussarna bort, något som helt går emot målet om att minska bilismen och öka cykel- och kollektivtrafiken. Vi anser därför att vi behöver arbeta för att alla länsbussar har en möjlighet som gör att det smidigt går att ta med sig sin cykel.

De som kan och vill ska kunna ta bussen, så att de som måste kan ta bilen. Det betyder att det finns mer plats för människor och medför bland annat att det blir mindre avgaser i centrum. För att däremot de som behöver kunna använda bilen, så som människor som bor utan bra tillgång till kollektivtrafik, så behöver vi se till att bygga ut bra pendlarparkeringar. Självklart ska dessa pendlarparkeringar byggas i nära anslutning till kollektivtrafiken så att det går snabbt att ta sig in till centrala Örebro.

- *Satsning för att sänka priset för den som vill åka färdtjänst till samma kostnad som bussen.*
- *Satsning för att införa resegaranti för resor med färdtjänsten.*
- *Förbättra möjligheten att ta med cykeln på bussen.*
- *Satsning för att subventionera biljettpriserna på länsbussar.*
- *Utred byggnation av pendlarparkeringar längs kollektivtrafikstråk och utanför stadskärnan.*

Gör hela Örebro tillgängligt för alla

Det är viktigt att Örebro är tillgängligt för alla. Tillgängligheten måste garanteras för att alla ska kunna delta och nyttja sina demokratiska rättigheter och för att alla ska ha möjlighet att arbeta i Örebro kommun. Förutom den tillgänglighetskartläggning som ska göras inom kommunen vill vi att Örebro kommun ska tydliggöra tillgängligheten för personer med funktionsvariationer vid bokningar av lokaler.

Vi har tidigare arbetat för att offentliga toaletter centralt ska vara avgiftsfria och inte som innan bara för den som kan stå upp och kissa på en urinoar. Nu vill vi att alla kommunens offentliga toaletter blir avgiftsfria.

- *Säkerställ att kommunens lokaler är tillgängliga.*
- *Tydliggör tillgängligheten för personer med funktionsvariationer vid bokningar av lokaler.*
- *Alla offentliga toaletter ska vara avgiftsfria.*

Ökad jämställdhet

För Vänsterpartiet är jämställdhet inte förhandlingsbart. Det ska inte kunna vägas mot andra politiska mål eller väljas bort med hänvisning till exempelvis bristande resurser. Vänsterpartiet har förslag för ökad jämställdhet inom samtliga politikområden.

Kommunen ska alltid vara vägledande i jämställdhetsarbetet. Det gäller både i fördelning av resurser och utformning av kommunens verksamheter och service. Strategin för ett jämställt Örebro 2016–2025 ska vara styrande för Örebro kommuns jämställdhetsarbete och Jämställdhetsdelegationen ska ha rollen som en stark pådrivande kraft. Jämställdhetsperspektivet ska vara integrerat i all budgetprocess, så kallad gender budgeting, och den kompetenshöjning som krävs för att genomföra detta ska erbjudas. All individbaserad statistik ska vara könsuppdelad och alla beslut som tas i kommunen ska föregås av en könskonsekvensanalys.

Hederskulturer riskerar att begränsa framförallt flickor och unga hbtqi-personers liv och framtidsval. Det är viktigt att förskola, skola och socialtjänst tillsammans med civilsamhället jobbar både kort- och långsiktigt för att bryta sådana kulturer. Dessutom krävs ett större arbete med att stötta och skydda offren som befinner sig inom hederskulturen.

Under 2022 ska kommunens handlingsplan mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck utvärderas och revideras. Handlingsplanen mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck som kommunen antagit innehåller många viktiga verktyg för att jobba med denna problematik. Handlingsplanens olika verktyg skulle kunna tas upp på relevanta enheter runt om i kommunen för att säkerställa att det förblir ett levande dokument.

Kommunens verksamheter kan också sprida information om våldsförebyggande verksamheter som till exempel Mansmottagningen i Örebro län, där våldsutövande män kan få hjälp. Genom att identifiera signaler, få kännedom om stödfunktioner och bygga upp samtalsverktyg kan våld förebyggas och stoppas tidigare.

- *Kommunens arbete med genderbudgeting och konsekvensanalyser ska stärkas.*
- *Aktivt arbeta med kommunens handlingsplan mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck samt att revidera handlingsplanen.*
- *Säkerställ att det förebyggande arbetet med våldsutövande män fortgår.*

En medveten förskola och skola

Barn och unga ska få utvecklas utifrån sin person, inte sin könstillhörighet, könsuttryck eller könsidentitet. Med medveten och utbildad personal i förskola, skola och på fritidshem stimuleras barnens upptäckarglädje och lust att lära. En kontinuerlig fortbildning av personalen är viktiga redskap i arbetet för att alla ska nå kunskaps- och värdegrundsmålen.

Vi vill att all personal i förskola, skola och fritidshem ska ta del av en normkritisk och normkreativ utbildning. Vissa skolor och fritidshem har börjat att utveckla en bättre hbtqi-kompetens. Arbetet bör

fortsätta för att öka kunskaperna och förbättra bemötandet inom förskolor, skolor och fritidshem från förskola till gymnasiet. Extra fokus bör läggas på transpersoners situation, som är en av de mest utsatta grupperna i samhället enligt forskningen.

I både skola och förskola möter barn litteratur och läromedel. Det är viktigt att det i dessa finns exempel som alla barn kan känna igen sig i och som är verklighetsförankrade och visar på att vi lever i ett heterogent samhälle. För att underlätta personalens arbete med detta i förskolan föreslår vi att en boklåda tas fram centralt i kommunen för alla förskolor att ta del av.

Ungdomar växer idag upp i ett alltmer digitaliserat samhälle där det ibland kan vara svårt att skilja på fakta, åsikter och rena lögnen. För att kunna ge dem jämställda värderingar, en stark självkänsla och en trygg könsidentitet måste skolan ge ut information samt utbilda i sexualitet, samtycke och relationer. Skolan spelar en oerhört viktig roll ur ett genusperspektiv och aktivt bemöta de normer som ungdomar möter i vardagen. Undervisningen bör även ifrågasätta normer i samhället, innehålla hbtqi-perspektiv och fokusera på respekt för andra människor.

För att unga tjejer ska känna en större trygghet i sin vardag vill vi möjliggöra utbildning i feministiskt självförsvar under utbildningstiden. Detta skulle exempelvis kunna ske i samarbete med studieförbunden eller inom ramen för ordinarie idrottsundervisning.

- *All personal i förskola, skola och på fritidshemmen ska utbildas i normkritik, genus och jämställdhet. För att säkerställa detta ska en kommungemensam pedagog med specialkompetens på området finnas.*
- *Säkerställ att lärare för ämnet sexualitet, samtycke och relationer får rätt kompetens.*
- *Satsa på att skolan har ett väl utvecklat samarbete med socialtjänsten för att hantera frågor kring hedersrelaterat våld och förtryck.*
- *Satsa på att ge personal inom elevhälsoteamen transkompetens.*
- *Satsning på att ge tjejer möjlighet att utbildas i feministiskt självförsvar under sin utbildningstid.*
- *Införa boklåda med inkluderande innehåll.*

Jämställda fritidsgårdar

Att ge våra ungdomar en meningsfull fritid är en av de viktigaste investeringar vi kan göra. Fritidsgårdar har stor betydelse och ger möjlighet att utveckla kontakter med andra barn, ungdomar och vuxna förebilder. Alla ungdomar bör erbjudas att delta i fritidsgårdarnas aktiviteter och vi måste bli bättre på att säkerställa att verksamheten ger alla samma möjligheter oavsett könstillhörighet.

Arbetet med jämställdhet har påbörjats på flera av våra fritidsgårdar. Jämställdhetsarbetet ska vara närvarande i verksamheten och det är viktigt att kommunens resurser fördelas lika till alla oavsett kön. Idag finns det hbtqi-ungdomar som inte känner sig trygga och delaktiga i den ordinarie fritidsgårdsverksamheten. Det är viktigt att personalen på fritidsgårdarna arbetar aktivt för att inkludera alla eller skapar förutsättningar för separatistiska mötesplatser. Som en del i det arbetet förutsätter vi att fritidsgårdarnas verksamhet planeras enligt gender budgeting.

- *Fortsätt att förstärka jämställdhetsarbetet och personalens normkritiska kompetens på fritidsgårdarna.*
- *Satsa på att fritidsgårdarna aktivt arbetar för att inkludera tjejer, icke-binära och killar.*

Minskad barnfattigdom

Vänsterpartiet har samverkat med flera andra partier i kommunen för att ta fram en plan för att halvera barnfattigdomen. Enligt kommunens program för hållbar utveckling ska barnfattigdomen halveras till år 2030, därför behöver detta arbete prioriteras. Det är en fråga som vi bevakar noga. Att minska barnfattigdomen i vår kommun är en högt prioriterad fråga.

I kommunen har vi under många år haft en Örebro norm som innebär att barnfamiljer som lever på försörjningsstöd har fått några extra hundralappar i månaden. För familjer som har en tuff ekonomisk situation så kan dessa hundralappar vara helt avgörande för att få tillvaron att gå ihop i slutet av månaden. Under 2019 var Vänsterpartiet ensamt om att rösta emot borttagandet och nu är det dags att återinföra den igen.

- *Utvärdera huruvida mål och delmål i "handlingsplan för barn i ekonomiskt utsatta hushåll" har uppnåtts.*
- *Aktivt arbeta för att uppnå mål och delmål i hållbarhetsprogrammet gällande barnfattigdom.*
- *Återinför Örebro normen i försörjningsstöd.*

Trygghet i stadsmiljö och parker

Som ett feministiskt parti ser vi gärna att utvecklingen av vår stad följer en feministisk stadsplanering. Det skulle innebära en tryggare och mer hållbar stad. Många människor, främst kvinnor och hbtqi-personer upplever vissa miljöer i Örebro som otrygga. Genom ett insamlingsarbete av information om upplevt otrygga platser i kommunen kan vi granska den fysiska miljön. Alla medborgare ska ha möjlighet att rapportera och identifiera otrygga platser via exempelvis kommunens hemsida eller en app. Vi vill avsätta investeringsmedel för att snabbt åtgärda de brister som framkommer, exempelvis röjning av buskage och bättre belysning.

I vissa lekparkar och pulkabackar kan barn inte leka under vinterhalvåret på grund av att det är för mörkt. Vi vill se till att parker, lekparkar och pulkabackar har belysning som möjliggör att barn och vuxna kan röra sig på dessa platser även vintertid och att de perspektiven tas i beaktande vid nybyggen och renoveringar av dessa miljöer.

- *Skapa ett tryggare Örebro genom kartläggning av otrygga miljöer och snabba åtgärder.*
- *Säkerställ bättre belysning i parker, lekparkar och pulkabackar.*
- *Vid stadsplanering se till att ha en aktiv medborgardialog samt att ha ett tydligt genusperspektiv för att säkerställa en feministisk och hbtqi-inkluderande stadsplanering.*

Antirasistisk strategi

Vänsterpartiet har länge efterlyst en strategi för hur kommunen tänker följa upp det antirasistiska arbetet i bemötandet av medborgarna. I hållbarhetsprogrammet "Vårt hållbara Örebro" fastslås bland annat att rasism och diskriminering är två områden där kommunen behöver göra fler insatser. Idag ser vi hur en strukturell rasism stänger ute människor från arbetsmarknaden baserat på exempelvis namn eller utseende. För att motverka detta vill Vänsterpartiet införa anonymiserade jobbansökningar. Dessutom krävs det att alla verksamheter får utbildning och verktyg för att bedriva ett aktivt arbete mot rasism. Det bör genomföras en enkät som samtliga kommunala verksamheter ska använda sig av för att kartlägga den upplevda diskrimineringen i kommunen med målet att denna ska minska årligen.

- *Utred hur det kan införas ett strategiskt arbete mot rasism i kommunens verksamheter.*
- *Genomför försök med anonymiserade jobbansökningar i de tjänster som kommunen utlyser.*

- Gör en kartläggning av diskriminering i kommunala verksamheter.

Den inkluderande kommunen

I en tid då hbtqi-personers rättigheter försämras och hotas runtom i världen är det viktigt att vi står upp för allas lika värde. År 2021 är det 50 år sedan den första Pridemarschen genomfördes i Örebro, det var även den första i Sverige. Det är något som vi örebroare ska vara stolta över. Vänsterpartiet har därför under 2021 lagt en omfattande hbtqi-motion där ett av förslagen är att kommunen ska upprätta ett minnesmärke för att hedra Sveriges första Pridemarsch. Kommunen bör också tydligt ta ställning för hbtqi-rörelsen och mänskliga rättigheter, bland annat genom att flagga på kommunala byggnader under exempelvis Örebro Pride. Det krävs en medvetenhet även inom stadsplaneringen för att alla medborgare ska känna sig inkluderade och trygga i kommunen. Ett exempel kan vara att ha regnbågsfärgad belysning i Rudbeckstunneln.

Det är också viktigt att alla personer, oavsett sexuell läggning, könsuttryck eller könsidentitet ska känna sig väl bemötta inom kommunala verksamheter. Extra fokus bör läggas på transpersoner, eftersom de i högre grad än andra drabbas av psykisk ohälsa och är överrepresenterade i självmordsstatistiken. I Örebro har ett steg i rätt riktning tagits genom den hbtq-plan som kommunen har antagit. Vi vill att Örebro kommun säkerställer att all stödjande personal inom välfärdsområdet och inom förskolan och skolan har kompetens för ett korrekt bemötande av hbtqi-personer. Vi vill även att undervisningen inom sexualitet, samlevnad och relationer ska inkludera alla sexuella läggningar och att kommunen ska säkerställa att inga barn eller vuxna ska kränkas eller bemötas av tvingande normer kring kön, könsuttryck, könsidentitet eller sexualitet.

Det är också viktigt att Centrum mot våld i nära relation (CMV) ger våldsutsatta kvinnor och män i samkönade relationer skydd och hjälp.

- *Flagga med Prideflaggan på kommunala byggnader under Örebro Pride.*
- *Inrätta ett hbtqi-råd med uppgift att säkerställa genomförandet av kommunens skyldigheter för hbtqi-personers rättigheter.*
- *Förskolor, grundskolor och gymnasieskolor arbetar aktivt med normkritik som inkluderar hbtqi-kompetens.*
- *Satsa på att Centrum mot våld i nära relation (CVM) aktivt arbetar för att hbtqi-personer som utsatts för våld i nära relation kan få hjälp.*
- *Hbtqi-diplomera Kommunfullmäktiges ledamöter och ersättare.*

Stöd till tjejer, kvinnor och barn

Staten, regioner och kommuner måste göra mer för att stoppa mäns våld mot kvinnor och barn. Kommunen måste därför i större utsträckning ta ett ansvar för de våldsutsatta kvinnorna och deras barn men även för de män som brukar våld. När barnkonventionen trädde i kraft gav det en möjlighet att stärka skyddet för barnen. Den nya lagen innebär att barnperspektivet i högre grad ska genomsyra arbetet med mammor som blivit utsatta för våld. Våld kan ha många olika uttryck, några exempel är psykiskt och fysiskt våld. För de som utsätts är det avgörande att det finns en tydlig ingång till det stöd som kommunen erbjuder och att det är lätt och säkert att ta kontakt.

Vi vill utveckla Centrum mot våld i nära relation som komplement till andra viktiga verksamheter. Vi vill utreda möjligheten att skapa ett kriscentrum för män där förebyggande arbete kan bedrivas.

Örebro kvinnohus är en förening som gör ett väldigt viktigt arbete i form av skyddat boende för utsatta kvinnor men även via den telefonjour som föreningen erbjuder. Dessutom har kvinnohuset barnpedagoger som kan möta de barn som själva utsatts för eller bevittnat våld. Under

Coronapandemin har våldet mot kvinnor och barn ökat, det är därför av extra stor vikt att kommunen fortsätter att stödja denna verksamhet.

För unga kvinnor och flickor finns Örebro tjejjour som har telefon-, chatt- och mejljour att vända sig till. Även denna viktiga funktion är beroende av kommunens årligen återkommande bidrag.

- *Höjt stöd till Kvinnohuset och Tjejjouren i Örebro och dess verksamhet.*
- *Utökat stöd till Centrum mot våld i nära relation.*
- *Utreda möjligheten att inrätta ett kriscentrum för män.*

Frigör resurser genom automatisering

Vänsterpartiet ser möjligheter med att effektivisera och digitalisera olika ansökningsförfaranden, så att handläggare i kommunen kan frigöras för att hantera viktigare frågor.

På samma sätt som försörjningsstödet effektiviserades genom automatisering så skulle andra processer kring t ex bygglov eller fritidsplatsansökningar kunna genomgå liknande förändringar.

- *Automatisera olika processer och ansökningar så som exempelvis bygglov, fritidsplatsansökningar med mera.*

Bryt social isolering

Det finns flera exempel i forskningen som visar att äldre mår sämre av ensamhet. I Örebro finns många äldre som är ensamboende eller som vårdar sina anhöriga och som upplever social isolering. Denna isolering har ökat markant den senaste tiden med anledning av de hårda restriktioner som i högsta grad har gällt den äldre befolkningen. Det är därför viktigt att vidta åtgärder för äldres folkhälsa och livskvalitet. Vänsterpartiet initierade 2017 ett projekt för olika typer av sommaraktiviteter för seniorer och personer med funktionsvariation. Vi vill nu se en form av sommaraktiviteter som går att genomföra på ett smittskyddssäkert sätt, exempelvis genom utomhusaktiviteter med ett begränsat antal deltagare eller digitala interaktiva teaterföreställningar.

Som ett steg i ständigt pågående nedskärningar inom äldreomsorgen så togs viktiga förebyggande insatser riktade mot äldre bort. Vänsterpartiet ser inte bara de långsiktiga problemet med att göra besparingar i nutid som skapar stora hål på sikt utan främst att dessa besparingar så tydligt slår mot äldre med låga pensioner. Vi väljer därför att göra en satsning för att återinföra dessa viktiga verksamheter.

- *Satsa på sommaraktiviteter för seniorer och personer med funktionsvariation.*
- *Satsning för att återinföra viktiga förebyggande verksamheter.*

Bryt hopplösheten för att motverka kriminalitet

Ökade ekonomiska klyftor och utbredd fattigdom riskerar att skapa klyftor mellan människor och stadsdelar samt ge en känsla av att vara övergiven av samhället. Samhällets närvaro måste istället öka i våra utsatta områden och det måste finnas samma omfattning av samhällsservice där som i övriga samhället. Mer jämlika samhällen är tryggare samhällen där kriminaliteten sjunker.

Vi ser idag hur lätt det är för ungdomar att hamna i utanförskap och kriminalitet. Vi måste ge våra medborgare rätt förutsättningar. Vi vill att det ska finnas en uppsökande social verksamhet som i samverkan med skola och civilsamhället kan jobba förebyggande med positiva förebilder

Ansvar för att stävja kriminalitet ligger ytterst hos polisen, men utan att kommunen ger medborgare rätt förutsättningar kan det inte ske. Personer som har hamnat i kriminella kretsar måste få ett bättre stöd att kunna hoppa av. Den Sociala insatsgruppen bedriver idag ett viktigt arbete och vi ser ett behov av att utveckla verksamheten.

Vivalla och Brickebacken är två av Örebro's största bostadsområden, med över 1200 ungdomar mellan 16–24 år. Områdenas unga befolkning har en enorm potential och kommer framöver bli en viktig del av vårt gemensamma samhälle, vårt näringsliv och vår kreativa sektor.

Vi vill fånga upp och motivera dessa unga vuxna genom att skapa ett nav där de kan möta kommunen och det civila samhället. Vi vill möjliggöra närvaro för olika stödverksamheter som till exempel arbetsförmedling, försäkringskassa, socialtjänst, FUFA och kommunens avhopparverksamhet. Centret kan drivas av kommunen tillsammans med andra intressenter i området. Det ska vara en enkel väg till olika former av stöd och kommunal service som man kan tänkas behöva för att kunna ta viktiga kliv in i vuxenvärlden.

Vi vill vara en del av de diskussioner som förs i Brickebacken om områdets utveckling. Vi ser gärna att kulturen och scenkonsten får en tydlig plats i nya Brickebackens centrum. Vi anser att det är viktigt att Brickebacken har ett fungerande badhus.

”Sluta skjut” är ett samarbete mellan Polisen, Kriminalvården, kommunen och engagerade medborgare för att minska skjutningar och andra grova våldsbrott. Modellen används sedan tre år tillbaka i Malmö och snart även i Göteborg. Strategin bygger på en beprövad amerikansk modell, GVI (gruppvåldsintervention), som visat goda resultat i våldsutsatta städer i USA. Vänsterpartiet vill införa modellen i Örebro.

- *Utveckla modellen ”Sluta skjut” i Örebro.*
- *Se över öppettiderna på kommunens bibliotek i samverkan med civilsamhället.*
- *Utveckla fritidscenteret i Vivalla riktat till unga vuxna för att verka som ett viktigt nav.*
- *Utred möjligheten att starta ett fritidscenter i Brickebacken riktat till unga vuxna för att verka som ett viktigt nav.*
- *Säkerställ att utvecklingen av Brickebackens centrum innefattar ett badhus.*
- *Omdaning av Brickebacken centrum ska innehålla lämpliga lokaler för scenkonst.*

3 Ett levande Örebro

Örebro ska ha ett levande kultur- och fritidsliv där alla känner sig inkluderade. I Vänsterpartiets Örebro minskar vi klimatpåverkan och skapar en grönare kommun. Kommunen har högt uppsatta klimatmål som kräver en ekologisk omställning. Vänsterpartiet vill gå ännu längre. Vi vill ha en högre grad av självförsörjning av livsmedel, minskad köttkonsumtion och minskad klimatbelastning från mat. Vi vill också skynda på det pågående arbetet med utbyggnad av sol- och vindkraft för att kommunen och dess bolag ska vara självförsörjande på fossilfri energi. Stadsplanering och bolagens verksamheter bör ta sikte på en generellt mer hållbar kommun och det behövs tydliga mål och strategier för ekologisk mångfald och ekosystemtjänster. I stadsmiljön behöver kommunen etablera fler gröna korridorer för pollinerande insekter, gröna tak och mindre hårdgjorda ytor som kan bidra till renare luft och göra kommunen mindre sårbara för skyfall. Vänsterpartiet vill också satsa på förbättringar för kollektivtrafikanter, cyklisterna och fotgängarna.

Kommunen måste tydliggöra sitt ansvar för bevarandet av odlingsbara marker och nya bostadsområden bör inte planeras där det bedrivs jordbruk. Vi ska stötta och främja närodling av ett varierat utbud av livsmedel. Vänsterpartiet vill satsa på de boende på landsbygden men också på naturturismen som är en besöksnäring som skapar många jobb. Den besöksnäring som kan leda till utvecklingen av den lokala miljön och skapar långsiktiga arbetstillfällen behöver få sina intressen bättre beaktade vid planering av markanvändning, skogsbruk, infrastruktur och kollektivtrafik.

Vi vill att utemiljön på förskolor och skolor ska uppmuntra barnen till att utforska och vara kreativa – den ska vara grön, ätbar och ge barn en naturlig känsla för miljö och hållbarhet. Detta är viktigt eftersom skol- och förskolegårdar för en del barn är det enda stället där de är utomhus under vardagarna. Kulturen har ett samhällsberedande roll och ett viktigt demokratiuppdrag. Örebro ska ha ett rikt kulturliv som riktar sig till såväl vuxna som barn och till medborgare som talar olika språk.

Politiska mål

- *Verka för sammanhängande gröna korridorer i centrala Örebro.*
- *Bevara och säkerställ tillgången på odlingsbar mark.*
- *Verka för att Örebro kommun blir självförsörjande på klimatsmart energi.*
- *Tänk in gröna tak och solpaneler på kommunala tak samt att kommunen använder grönytefaktor som en del av stadsplaneringen.*
- *Utred hur man kan skapa bilfria stråk och sommargator i centrala Örebro.*
- *Säkerställ att Brickebacken har ett badhus i området.*
- *Undersök möjligheterna att bygga ett nytt badhus i de nordvästra stadsdelarna.*
- *Ge kommunens kostorganisation i uppdrag att arbeta med vegetarisk kost som grund för att halvera köttkonsumtionen.*
- *Satsa på ett miljöjobbcentrum i Kvinnersta i samarbete med näringsliv, universitetet, föreningsliv och gymnasieskola.*
- *Verka för blandade boendeformer på landsbygden.*
- *Planera för att stärka besöksnäringen på landsbygden.*
- *Satsa på säkra cykelvägar mellan och till kommunens olika landsbygdsorter.*
- *Förändra elitidrottsstödet och utveckla Örebros idrottsliv enligt idrottspolitiska programmet.*

Den ätbara gröna staden och hållbara kommunen

Vänsterpartiet vill göra Örebro till en än mer hållbar och grön stad. Kommunen har högt uppsatta klimatmål som kräver en ekologisk och klimatvänlig omställning. Vi bör sträva efter en högre grad av självförsörjning av livsmedel och kommunens stadsplanering bör ta sikte på en generellt mer ekologiskt hållbar kommun där vi inte tar odlingsbar mark i anspråk för annat.

För att nå en högre grad av självförsörjning behövs tydliga mål och strategier för ekologisk mångfald och ekosystemtjänster. I stadsmiljön behöver kommunen etablera gröna korridorer för pollinerande insekter och införa fler ätbara inslag i parker, lekplatser och på skolgårdar. För oss är det också viktigt att de gröna korridorerna fungerar både som rekreation för Örebroarna och som fungerande ekosystemtjänster. Därför är det viktigt att man i de gröna stråken fokuserar på framförallt inhemska växter och blommor. I anslutning bör vi också uppföra kommunala insektshotell för att hjälpa pollinerare på traven.

Det behövs tydliga strategier för att motverka monokulturer och ekologisk enfald. Vi bör därför på olika sätt stötta och främja närodling av ett varierat utbud av livsmedel.

Som en del i att göra Örebro till en hållbar stad vill vi även se över möjligheten att återbruka byggmaterial vid nybyggnation och renoveringar. Stål, betong eller andra typer av miljöbelastande och kostsamma material skulle exempelvis kunna återanvändas när kommunala byggnader ska renoveras eller byggas från grunden.

Vänsterpartiet ser att en vegetarisk grund i kommunens olika verksamheter minskar behovet av olika typer av specialkost och att det också ger en direkt minskad klimatpåverkan såväl som en ekonomisk vinst när kommunen köper in mindre kött. Genom att välja vegetariska alternativ får det också en positiv inverkan på framtida klimatutsläpp. Vi ser också att de närodlade råvarorna bör öka. När kommunen har olika konferenser för sin egen organisation ska alltid vegetarisk kost vara norm.

För många barn finns inte tid eller möjlighet till annan utevistelse än den som sker på förskola, fritids eller skola och därför är utemiljö med gröna och ätbara inslag extra viktigt. Vi vill fortsätta arbetet med gröna förskolor och säkerställa att det planeras med hög grönytefaktor som utgångspunkt.

- *Satsa på att skapa sammanhängande gröna korridorer i centrala Örebro, främja inhemska arter och inrätta kommunala insektshotell.*
- *Skapa ängsmiljöer i vissa parker i centrala Örebro för att främja pollinerande insekter.*
- *Bevara och säkerställ tillgången på odlingsbar mark inom kommunen.*
- *Verka för att Örebro kommun blir självförsörjande på klimatsmart energi.*
- *Anlägg gröna tak och fasader, samt solpaneler på kommunala tak.*
- *Ge kommunens kostorganisation i uppdrag att arbeta mer med vegetarisk kost som grund.*
- *Vegetarisk kost ska vara standard i alla kommunala arrangemang.*
- *Se över möjligheten för upphandling av lokalproducerad mat.*
- *Satsa på en förbättrad utemiljö på förskolor och skolor med ätbara inslag.*
- *Säkerställ att ytan på utemiljön motsvarar minst Boverkets rekommendationer vid nybyggnation eller utbyggnad av förskolor och skolor.*

Den attraktiva staden

En attraktiv stad säkerställer att det finns förutsättningar för människor att mötas och nu efter en lång isolering är det om inte ännu viktigare att prioritera. Vi i Vänsterpartiet vill att vissa gator och torg i centrala Örebro framförallt är till för de som promenerar och vistas i staden då det möjliggör och bjuder in till fler aktiviteter och upplevelser i centrala Örebro. En attraktiv och tillgänglig stad

innebär att medborgare med funktionsvariation ska ha samma tillgång till staden genom till exempel aktivitetslekplatser.

Vi har sett de fördelar som kommer de sommar då Open Art stängt av vissa gator för vanlig biltrafik till förmån för främst gående människor, så kallade sommargator. Vi tycker att sommargator borde bli ett återkommande inslag under sommaren i Örebro stadskärna.

Vi måste göra det möjligt för personer utan bil och körkort att kunna bo på landet. Som en del i det ska det vara möjligt att alltid kunna ta med cykeln på bussen och att det finns bra cykelvägar till våra större tätorter på landsbygden. För att minska bilåkandet är det också viktigt att det finns möjlighet att parkera bilen eller cykeln vid hållplatserna längst landsbygdens kollektivtrafikstråk. För dem som måste ta bilen till stan, bör det finnas större pendlingsparkeringar utanför stadskärnan för att minska trängseln på vägarna.

- *Se över möjligheten att skapa fler sommargator, permanenta promenadstråk och gågator i centrala Örebro.*

Cykelkommunen Örebro

För oss är det självklart att cykeln ska ha en central plats i en modern växande kommun som Örebro. Örebro har fantastiska förutsättningar för att bli en av Sveriges bästa cykelkommuner året runt. Stadskärnan är tät och många av Örebros invånare bor på cykelavstånd från stadens centrum. Att kunna ta sig fram med cykel knyter ihop staden och dess invånare och skapar en känsla av frihet. Ett tilltagande cyklande ställer också högre krav på infrastrukturen och trafiksäkerheten för cykling. En trafiksäkerhetsåtgärd som krävs är att osäkra eller otrygga korsningar behöver byggas om. Bra förutsättningar för att kunna pumpa sin cykel och parkera centralt och vid viktiga knutpunkter är ofta avgörande för att fler ska välja cykeln.

Cykeln är ett miljövänligt transportsätt för korta och medellånga pendlingsresor och det är dessutom bra för folkhälsan om fler går över till att cykla istället för att åka bil. Allt fler väljer också elcykel, vilket möjliggör längre pendlingsavstånd. För att främja det bör Örebro kommun utreda hur behovet av laddstationer för elcyklar ser ut.

Elsparkcyklar är ett nytt fenomen att hantera runt om i våra städer i Sverige och för oss i Vänsterpartiet Örebro är den viktigaste frågan säkerhet för medborgarna. Vi vill att kommunen utreder hur vi kan säkerställa att elsparkcyklar inte ligger överallt, hur som helst och skapar hinder för människor, så som personer med nedsatt syn eller som är rullstolsburen, som vill ta sig runt i Örebro.

- *Utveckla cykelvägarna mellan och till kommunens olika landsbygdsorter.*
- *Se över möjligheten att bygga ut nätet med cykelpumpar längs med viktiga cykelstråk och i de större bostadsområdena.*
- *Utred behovet av laddstationer för elcyklar.*
- *Utred vilka krav kommunen kan ställa på elsparkscykelföretagen om de missköter sig.*

Knyt samman och utveckla hela kommunen

Klyftorna mellan de som bor i stan och dem som bor på landsbygden ska minska i kommunen. En lösning enligt oss i Vänsterpartiet är att skapa varierade boendeformer. Att till exempel pensionärer kan flytta från sin villa till en bekvämare lägenhet, men fortfarande kunna bo kvar på landsbygdsorten. Blandade boendeformer lockar nya grupper att bosätta sig utanför staden och vi ser gärna att vårt kommunala fastighetsbolag Öbo blir mer aktiva på landsbygden så att fler än de som vill eller kan köpa en villa som kan bo på landet.

Kommunen ska ta vara på det engagemang och den kreativitet som finns hos människor och exempelvis arbeta tillsammans med företag och lokalt föreningsliv för att stimulera lokal bygdeutveckling. Kommunens näringslivskontor ska vara en naturlig del i arbetet med bättre näringsliv även på landsbygden.

Kommunen bör även se över vilka möjligheter som finns att samnutnyttja kommunala lokaler även på landsbygden.

Utveckling av olika former av näringsliv på landsbygden förbättrar tillgången på friluftsliv och rekreation för alla örebroare och ökar möjligheterna för arbetstillfällen. Det handlar inte bara om jord- eller skogsbruk utan också om besöksnäringen. I Vänsterpartiets förslag om en plan för att öka sysselsättningen inom besöksnäringarna bör stort fokus läggas på naturturism på landsbygden.

Små och medelstora företag är viktiga för att bibehålla samhällsservice och ett aktivt näringsliv i hela kommunen. Vänsterpartiet vill förbättra möjligheterna för små företag på landsbygden att leva och växa. Kommunen ska också verka för en fortsatt utbyggnad av bredbands- och fibernät. En viktig del till en levande landsbygd är samhällsservicen av att ha tillgängligheten till internet och datorer.

- *Förstärk möjligheterna till företagande och mångfald på landsbygden.*
- *Planera för att stärka besöksnäringar på landsbygden.*
- *Se över hur lokaler kan samnyttjas på landsbygden.*
- *Bygg ut bredbands- och fibernätet i kommunen.*
- *Verka för en blandad bebyggelse på landsbygden*
- *Inför internetåtkomst på bokbuss.*

Synliggör och utveckla Örebro som kulturstad

I en kommun som håller samman är det viktigt att alla kan ta del av och känner igen sig i kulturen. Det är viktigt att berättelsen om vår historia och nutid inkluderar både kvinnor, män och icke-binära men även nya och gamla svenskar. Det finns flera olika viktiga kulturella inslag i Örebro men en av de viktigaste är Kulturkvarteret. Där finns det stora möjligheter att tillgängliggöra kulturen och säkerställa att alla ska kunna ta del av den. För oss i Vänsterpartiet ska ekonomisk bakgrund eller tidigare kulturell erfarenhet inte stoppa medborgare från att känna att de hör hemma i kulturkvarteret.

Örebro länsmuseum (ÖLM) är en central plats för kulturen och det är viktigt att verksamheten ska kunna utvecklas och växa. Detta skulle kunna underlättas genom att exempelvis Örebrokompaniet är mer involverade och samverkar med olika kulturinslag i Örebro, där Örebro länsmuseum är en viktig del. Vänsterpartiet anser att kvinnors historia behöver lyftas fram för att bryta det mönster som inneburit att viktiga historiska händelser rörande kvinnor glömts bort. Det finns mycket kunskap i ÖLM som skulle kunna utvecklas och därför vill Vänsterpartiet att det ska inrättas en fast kvinnohistorisk del med lokal förankring på ÖLM.

Vi i Vänsterpartiet vill att Örebro utvecklas till en mer levande stadsmiljö. Örebro behöver ett centralt område, där alternativa kulturuttryck och civilsamhället får ta en större plats.

I den badhusutredning som kommunen har gjort, framkommer att det saknas en badanläggning i de norra delarna av staden. Ett badhus på norr skulle kunna bidra till att människor från olika stadsdelar möts och skapar ett annat flöde av människor i den delen av kommunen.

- *Säkerställa att Örebro kommun ska samverka för att göra Örebro läns museum till ett attraktivt kulturinslag och besöksmål i kommunen.*
- *Inrätta en fast kvinnohistorisk del på ÖLM med lokal förankring.*

- *Utred möjligheten att utveckla ett område i Örebro ämnat för det fria kulturlivet.*
- *Undersök möjligheterna att bygga ett nytt badhus i norra Örebro.*

Utveckling, forskning och arbeten inom miljösektorn

När samhället nu sakta börjar att återstartas efter pandemin så innebär det att även kommunen måste ligga i framkant för detta arbete. Det handlar nu om att Örebro kommun måste göra verklighet av de viktiga klimatmål som återfinns i hållbarhetsprogrammet genom att på riktigt satsa på ett miljöjobbcenter. Där skulle kommunen kunna arbeta aktivt för att sammanföra behoven av nya jobb med ett långsiktigt hållbart klimatarbete. Det finns också mycket att vinna på att integrera olika människor på landsbygden och ta hjälp av deras erfarenheter i till exempel jordbruk och gröna näringar.

Kvinnerstaområdet skulle kunna bli ett nav för en framtida arbetsmarknad där det gröna, klimatet och miljön står i centrum. Det kan handla om gymnasieutbildningar och vuxenutbildningar med inriktningar på ekologiska livsmedel, miljöteknik, klimatanpassning men också på andra utvecklingsprojekt där näringslivet är inblandat. Miljöjobbcentret skulle kunna bidra till positiv samverkan genom att exempelvis hjälpa näringsliv att utveckla klimatteknologi eller klimatsmarta produkter. Det skulle även kunna innebära utveckling av yrkesutbildningar i skog-, naturbruk och gröna innovativa näringar. Vi ser ett framtida samarbete mellan Örebro kommun, Kvinnerstaskolan, näringslivet, regionen, universitetet, arbetsförmedlingen och civila samhället för fler gröna jobb men även minskad arbetslöshet.

Med många nya svenskar och örebroare från andra länder kommer ett intresse, efterfrågan och en kompetens om nya produkter och grödor, så kallade novel foods. Det finns en stor potential i att skapa förutsättningar för att odla nya grödor i länet, men också svårigheter och restriktioner. Kommunen skulle behöva stötta och informera om vad som gäller och vilka möjligheter som finns.

- *Satsa på att starta ett klimat- och miljöjobbcentrum i Kvinnersta i samarbete med näringsliv, universitetet, föreningsliv och gymnasieskola.*

Småföretagare, kvinnors företagande och generationsväxling

De små företagen är viktiga för Sveriges ekonomi och för sysselsättningen. Många småföretagare har startat sina rörelser för att de har spetskompetens inom sitt område, men många har också startat sitt företag för att de diskrimineras på arbetsmarknaden och inte blir anställda. Småföretagen är också en viktig del i att hålla landsbygden och de små bostadsorterna utanför staden levande.

Under de närmaste åren kommer en stor andel av svenska företagare att pensioneras. Det är viktigt att satsa på personer som vill bli egenföretagare där ett sätt är att ta över ett redan befintligt företag. Det kan göras genom projekt som sammanför blivande företagare med företagare som söker efterträdare för att gynna generationsväxling eller genom samarbete med organisationer som gör det samma. Vi vill även kunna stötta arbetare att ta över företaget där de jobbar genom kooperativt ägande. Detta för att undvika risken för att de anställda istället står utan jobb när företaget måste läggas ner.

Vi vet att kvinnor generellt har det tuffare att ta sig ut i näringslivet som företagare. Det är därför viktigt att stötta och uppmuntra kvinnligt företagande. Det kan göras genom att starta upp nätverk för kvinnor, men också om rådgivning och stöd.

- *Uppmuntra kvinnligt företagande med nätverkande och stöd.*
- *Ge stöd och råd till småföretagare.*

- *Gynna generationsväxling genom att sammanföra blivande företagare med företagare som behöver efterträdare alternativt att stötta arbetare att ta över ett företag genom kooperativt ägande.*
- *Samverka med organisationer som arbetar med att stötta småföretagare, kvinnors företagande och generationsväxling.*

Kommunägt byggbolag och kommunal väghållning

Kommunal service som snöröjning, halkbekämpning och sandsopning har visat sig bli både ineffektiv och rörig när den sköts av marknaden. Dyra entreprenadkostnader gör ekonomin mer svårplanerad för kommunen. En kommunal maskinpark skulle underlätta vägunderhåll året runt. Vi vill därför utreda en kommunalt ägd maskinpark så att vi kan organisera vår väghållning bättre och ha större möjlighet för en god framförhållning.

Vänsterpartiet vill att Örebro kommun skapar sitt eget byggbolag. Syftet med byggbolaget ska framförallt vara att bygga billiga och små hyreslägenheter, studentlägenheter samt olika sorters boenden inom äldreomsorgen och inom LSS. Ett kommunalt byggbolag skulle få större kontroll över kostnadskedjan, ha längre avskrivningstider och på så vis kunna sänka hyreskostnaderna. Bolaget skulle också kunna ta stort socialt ansvar för praktikplatser och arbetstillfällen för kommunens invånare.

- *Utred kommunal drift av snöröjning, halkbekämpning, sandsopning av vägar, gång- och cykelstråk och att etablera en kommunal maskinpark för ändamålet.*
- *Inrätta ett kommunägt byggbolag.*

Krafttag för en bättre avfallshantering

En fungerande avfallshantering blir allt mer central för att skapa en hållbar stad. Idag är det upp till fastighetsägarna att välja vilken form av återvinning deras hyresgäster ska få tillgång till och ofta är saknas det sortering av exempelvis glas eller kartong i närområdet för boende. Vänsterpartiet vill se en mycket bättre hantering av kommuninvånarnas källsortering och annat avfall. Därför välkomnade vi med öppna armar det nya nationella regelverket som började införas under 2021 för att få till mer "fastighetsnära och kvartersnära insamling av förpackningsavfall och returpapper". Vi vill att kommunen driver på så att det införs ett bra återvinningssystem som gynnar kommuninvånarna. Först och främst vill vi se att kommunen inför en slags återvinningsnorm. Normen ska vara styrande för att planera nya bostadsområden, och även tydliggöra för örebroare i befintliga områden, vilken källsortering och hantering av grovsopor, småelektronik och farligt avfall man ska ha rätt till. Fastighetsägare kan utifrån normen lösa sin källsortering på egen hand eller tillsammans med kringliggande fastighetsägare, likt parkeringsnormen fungerar idag

- *Inrätta en återvinningsnorm, för planering av nya områden och befintlig bebyggelse.*
- *Se över hur ett bättre återvinningssystem för avfall ska kunna implementeras med det nya regelverket och om flerbostadshus kan teckna avtal för färgsortering.*

Långsiktig stöttning av folkbildningen

Folkbildningen spelar en viktig roll för demokratin och integrationen i vårt samhälle. Inte minst under de senaste åren har vi sett hur studieförbunden växlat upp sin verksamhet för att göra folkbildningsinsatser för alla nyanlända som kommit till vårt län och i vår kommun. Studieförbunden har gjort ett viktigt och nödvändigt arbete i flyktigmottagandet men signalerna från dem är att de skulle kunna och vill göra mer. I en progressiv kommun kan folkbildningen få spela en större roll än

den gör i dag. Den ger möjligheter för alla, även de som inte har någon högre utbildning, att vidareutbilda sig och bredda sin kompetens. Tack vare folkbildningen får både unga och äldre, nya och gamla svenskar möjligheten att testa sina idéer, mötas och utveckla sig. Genom folkbildning utvecklas språk, kultur och praktiska kunskaper men det knyts också viktiga kontakter mellan örebroare. Vänsterpartiet vill ge studieförbunden utökad möjlighet till folkbildning genom att höja stödet till folkbildningen. Vi vill även se ett utökat samarbete mellan folkbildning, kommun, studieförbund och högskolor.

- *Satsa på folkbildningen.*
- *Utveckla samarbetet mellan kommunen, folkbildningen och andra viktiga aktörer i kommunen*

Jämställd idrott

Breddidrotten är viktig för en bättre folkhälsa och för att skapa naturliga mötesplatser för medborgare från olika delar av kommunen. Vänsterpartiet anser därför att delar av det stöd som idag läggs på elitidrotten och på Örebrokompaniet istället ska omfördelas och delas ut till idrottsföreningar i kommunen som bedriver verksamhet för alla medborgare. Under pandemin så är det flera föreningar som har gått omkull och därför är det extra viktigt nu att hjälpa till och stötta de föreningar som finns kvar. Vi vet att en sådan satsning är en viktig del av att göra Örebro till en mer jämlik kommun.

Det är Örebrokompaniet som ansvarar för att fördela medel till elitklubbar i kommunen. Det har visat sig att fördelningen av kommunala medel till elitidrott saknar jämställdhetsperspektiv. Elitklubbarna borde ha som uppdrag att inspirera unga och gamla idrottsutövare att börja, fortsätta och utvecklas inom den specifika idrotten. Vi vill renodla Örebrokompaniets marknadsföringsuppdrag och lägga tillbaka ansvaret för fördelningen av elitidrottsstödet i Fritidsnämnden som ska ha ett tydligt jämställdhetsperspektiv i sin fördelningsmodell.

- *Omfördela medel från elitidrotten till breddidrotten.*
- *Marknadsföringsstödet till idrotten ska fördelas i enlighet ggender budgeting.*

4 Möjlighet att jobba – tid att leva

Vårt mål är att de som kan arbeta ska arbeta. I dag har vi grupper som har svårt att komma in på arbetsmarknaden samtidigt som vi har yrken där vi har svårt att hitta rätt kompetens. För Vänsterpartiet är arbetsmiljön och kompetensförsörjningen oerhört viktig. Örebro kommun behöver bli en mer attraktiv arbetsgivare för att kunna behålla och rekrytera personal och bli kvitt behovet av bemanningsföretag i vissa yrken.

Coronapandemin har slagit hårt mot de grupper som redan står långt ifrån arbetsmarknaden. Vi anser därför att arbetet för att ge dessa grupper bättre möjligheter till sysselsättning måste förbättras och utökas. Vi vet att utrikesfödda har svårare att komma in på arbetsmarknaden, kommunen behöver därför arbeta aktivt för att fler utrikesfödda ska ha en meningsfull sysselsättning. Som en del i detta behöver kommunen även göra mer för att motverka fördomar och rasism. Satsningen på yrkesutbildningar ska också kunna vara ett viktigt verktyg för att bryta den könssegregerade arbetsmarknaden och locka fler män in i omsorgsyrken och förskola. Vi vill också att det ska vara lättare för döva och teckenspråkiga att söka och få ett jobb i Örebro kommun.

Att sänka normalarbetstiden är ett långsiktigt mål för vårt parti och sex timmars arbetsdag är något som skulle gynna hela samhället. I Örebro kommun vill vi börja införa arbetstidsinnovationer i olika verksamheter. Som ett första steg borde förvaltningarna ges möjlighet att arbeta fram olika modeller för arbetstidsförkortningar. Arbetstidsförkortningar skulle bidra till att skapa en långsiktigt hållbar arbetsituation inom yrken med hög andel långtidssjukskrivningar och hög personalomsättning. Det kan till exempel röra sig om möjlighet att gå ner i arbetstid när du blir äldre eller en friskvårdstimme på betald arbetstid.

Politiska mål

- *Arbetsmiljön ska prioriteras för att behålla och rekrytera kvinnor, män och icke-binära som vill jobba i kommunen.*
- *Minska andelen timvikariat genom att höja grundbemanningen i äldreomsorgen och förskolan.*
- *Alla som anställs av kommunen ska ha rätt till heltid och möjlighet till deltid.*
- *Ta bort scheman med delade turer.*
- *Utred arbetstidsinnovationer i olika förvaltningar.*
- *Låt personal och äldre i omsorgen tillsammans arbeta fram ett nytt system för hur mycket omsorgstid som behövs.*
- *Skapa ett upplägg för att underlätta handledarskap och mentorskap för nyanställda och praktikanter.*
- *Jobba aktivt med yrkesutbildningar inom förskola och omsorgen med målet att också nå fler män.*
- *Minska arbetslösheten med fokus på personer med utländsk bakgrund, samt satsa på attraktiva yrkesutbildningar i kommunala bristyrken.*
- *Anställ teckenspråkig personal i kommunen.*
- *Upprätta en plan för ökad sysselsättning inom besöksnäringen.*

Arbetstidsförkortningar

Det är hundra år sedan åtta timmars arbetsdag började införas i Sverige. Nu är det dags att vi skapar morgondagens hållbara och effektiva arbetsplatser genom att ta framtiden till Örebro kommun. Vänsterpartiet är en stark drivkraft i frågan om sex timmars arbetsdag som norm. Vi har fått igenom flera försök med sex timmars arbetsdag runt om i Sverige med fokus på kvinnodominerade välfärdsyrken. Det har förbättrat arbetsmiljön, ökat personalens upplevda hälsa samt inneburit högre kvalitet i verksamheterna.

I kommunen vill vi börja arbeta aktivt med arbetstidsförkortningar inom äldreomsorgen och förskolan. Vårt mål är en sänkning av normalarbetstiden inom dessa yrken vilket skulle förbättra arbetsmiljön generellt men också locka fler medarbetare till Örebro kommun.

Med förkortad arbetstid ökar den upplevda hälsan och kvalitén höjs i verksamheten när personalen mår bättre på jobbet. Dessutom krävs färre vikarier när sjukskrivningstalen sjunker som en följd av den förbättrade arbetsmiljön. Förkortad arbetstid möjliggör även en bättre fungerande schemastruktur och gör det lättare att planera bort exempelvis delade turer. Dessutom får personalen mer tid för egen fortbildning och mer tid med familj och vänner.

- *Utred arbetstidsinnovationer i olika förvaltningar i Örebro kommun med genomförande under 2022.*

Tryggare jobb, säkrare bemanning

För att säkerställa en högkvalitativ omsorg till kommunens barn och äldre krävs det mer personal i verksamheterna. Bemanningen behöver också öka för att vi ska klara utmaningar både idag och i framtiden. Ökad bemanning höjer kvalitén inom äldreomsorgen och förskolan samtidigt som det förbättrar arbetsmiljön för medarbetarna.

Personalen inom omsorgen ska vara anställd på heltid med goda arbetsvillkor. Vi vill införa heltid som rättighet och norm för alla kommunala tjänster, men för de som vill eller behöver ska deltid vara en möjlighet. Vi säger nej till dyra bemanningsföretag och vill istället att kommunen ökar den egna bemanningen med mål att halvera antalet timanställningar. För att få en tryggare arbetsmiljö krävs det att alla anställda har rätt till heltidsjobb, utan scheman med delade turer.

Vänsterpartiet har redan fått igenom höjningar av lönen för några av kommunens lägst betalda yrkesgrupper. För ökad jämställdhet i kommunen vill vi fortsätta arbetet med att minska lönegapet mellan de med högst och lägst lön.

- *Inför heltid som rättighet och norm för alla kommunala tjänster – deltid ska vara en valmöjlighet.*
- *Öka bemanningen – halvera timanställningarna.*
- *Minska behovet av bemanningsföretag genom att göra kommunen till en attraktiv arbetsgivare.*
- *Ta bort schemaläggning med delade turer.*
- *Fortsätt att minska lönegapet mellan de med högst och lägst lön i kommunen.*

Äldreomsorgens organisering

När Vänsterpartiet styr äldreomsorgen kommer heltid och fast anställning vara norm för personalen. Vi vill höja grundbemanningen och anser att merparten av korttidsfrånvaron istället bör täckas upp

av den egna personalen. Förutom lägre kostnader på lång sikt innebär en höjd grundbemanning färre vikarier och bättre arbetsmiljö för personalen.

Vänsterpartiet vill avskaffa New Public Management-styrningen som bland annat finns inom äldreomsorgen. Det är ett system som kommer från tillverkningsindustrin och som inte går att tillämpa inom omsorgen. Inom vård och omsorg vill vi ta bort detaljerade minutscheman och istället bygga upp ett system där personal i samverkan med de äldre avgör hur mycket tid som behövs för varje moment. Detta har i andra kommuner visat sig öka nöjdheten bland de äldre men även sparat pengar och ökat trivselen för de anställda.

Införandet av New Public Managements principer i välfärden har också påverkat kommunens organisation och chefsstruktur. I nuläget har cheferna inom hemvården ansvar för orimligt många anställda, vilket drabbar personalen. Istället för att anställa fler direktörer bör fokus ligga på att anställa fler första linjens chefer. Vi vill se en ny jämställd chefsstruktur som byggs nerifrån och upp, där varje chef har förutsättningar att ge personalen rätt stöd.

Vi vill också förbättra och snabba på introduktionen för nyanställda genom att underlätta för handledare och erfarna mentorer. Genom att avsätta tid och kraft som inte påverkar det vanliga arbetet kan handledarna göra ett bättre jobb och förbättra arbetsmiljön för både befintlig och ny personal.

- *Minska antalet timanställningar – fast heltidsanställning ska vara norm.*
- *Höj grundbemanningen inom äldreomsorgen.*
- *Ge personalen egenmakt över sin arbetstid och ta bort detaljerade minutscheman.*
- *Färre direktörer – fler första linjens chefer.*
- *Skapa ett upplägg för att underlätta handledarskap och mentorskap för nyanställda och praktikanter.*

Anställ teckenspråkig kompetens

Det är över tio år sedan Örebro kommun utropade sig till Europas Teckenspråkiga huvudstad. Trots att kommunen har en tydlig handlingsplan samt att den teckenspråkiga gruppen är en del av arbetet med svenska minoriteter är det få anställda som har teckenspråk som modersmål. I dag är många platsannonser formulerade på ett sätt som gör att döva hindras att söka. Det finns många som är döva eller hörselskadade som har värdefull kompetens från akademiska studier. Utöver det har den teckenspråkiga gruppen även kulturella kvalitéer som kommunen borde ta tillvara på. Vi vill att kommunen har möjlighet att anställa teckenspråkig personal inom alla kommunala verksamheter. Kommunen behöver även anställa fler teckenspråkiga som kan jobba som teckenspråkstolkar. Kommunen behöver därför se till att ta tillvara befintlig kompetens utan att diskriminera den teckenspråkiga gruppen.

- *Gör platsannonser tillgängliga och sökbara för alla.*
- *Anställ mer teckenspråkig personal i kommunen.*
- *Anställ kommunala teckenspråkstolkar.*

Minska arbetslösheten

Alla människor som kan jobba ska ha rätt till ett arbete. En fast inkomst ger människor större frihet och trygghet. Örebro kommun behöver arbeta mer aktivt för att ge människor som befinner sig i försörjningsstöd rätt verktyg att ta sig vidare till en egen försörjning. Statens hårda neddragningar inom Arbetsförmedlingen har inneburit större ansvar för kommunen som behöver arbeta långsiktigt med arbetslösheten. Dessutom har pandemin slagit hårt mot de grupper som står längst från

arbetsmarknaden, det har skapat ett ännu större behov av satsningar för att stötta människor att ta sig ut ur arbetslöshet.

En grupp som står långt ifrån arbetsmarknaden är personer med utländsk bakgrund. Kommunen behöver underlätta möjligheten att få in en fot på arbetsmarknaden genom till exempel praktikplatser och yrkesutbildningar. Kommunen behöver utöver det arbeta aktivt för att motverka fördomar och rasism som gör det svårt för denna grupp att få jobb.

I kommunen råder brist på både arbetskraft och kompetens inom vissa yrken. Kommunen bör därför lägga särskilt fokus på insatser för att matcha arbetssökande med yrkesutbildningar samt verka för att höja kompetensen bland befintlig personal.

Genom tätare samverkan mellan kommunens bolag, näringslivet och kommunala verksamheter vill vi öka antalet arbetstillfällen kopplade till besöksnäring och turism i Örebro. För att skapa fler sådana arbets- och praktiktillfällen behövs en plan för hur ett utökat samarbete kan utvecklas. För Vänsterpartiet är det dessutom viktigt att hela kommunen ska leva, därför bör även de mindre orterna runt om i kommunen involveras i denna process.

- *Minska arbetslösheten med fokus på personer med utländsk bakgrund, samt satsa på attraktiva yrkesutbildningar i kommunala bristyrken.*
- *Upprätta en plan för ökad sysselsättning inom besöksnäring och turism.*

Ökad jämlikhet och jämställdhet

För Vänsterpartiet är det viktigt att aktivt arbeta med lönestrukturerna i kommunen för ökad jämställdhet och jämlikhet. Otrygga arbetsvillkor, bristande arbetsmiljö och lågt löneläge förekommer i högre grad inom kvinnodominerade yrkesgrupper. I listan över yrkeskategorier med de lägsta lönerna kommer en mansdominerad grupp först på plats 13.

Vänsterpartiet vill se ett mål i Örebro kommun om att ingen kommunanställd ska kunna tjäna mer än tre gånger så mycket som den med lägst lön. Vi kallar modellen *Rättviselön*. Det är ett effektivt verktyg för att höja de lägsta lönerna och samtidigt minska klyftorna i samhället.

Under mandatperioden har Vänsterpartiet tillsammans med kommunstyret drivit igenom två viktiga satsningar för jämlikhet och jämställdhet i kommunen. Genom en speciell lönesatsning höjde vi lönen för några av de yrkesgrupper i kommunen som tjänar allra minst. Satsningen, som uppgår till 10 miljoner kronor årligen, är permanent och riktar sig uteslutande till kvinnodominerade yrken inom välfärden. Vi har även sett till att flera yrkesgrupper, bland annat undersköterskor och förskolepersonal, får ta del av ett skobidrag för att delvis täcka kostnaden för arbetsskor. Även om mer måste göras ser vi dessa satsningar som viktiga steg för att minska skillnaderna i arbetsvillkoren mellan kvinnor och män.

Behovet av personal inom omsorg, förskola och skola ökar. I dessa yrken är män kraftigt underrepresenterade. Vi behöver därför arbeta för att utjämna denna obalans vid rekrytering och förändra normen, något som skulle gynna jämställdheten i hela samhället. En jämnare könsfördelning skulle även med stor sannolikhet för med sig bättre löner och arbetsvillkor. Målet att utjämna könsfördelningen inom dessa yrken behöver också avspeglas i utbildningar som rör dessa yrken.

- *Inför lönemodellen Rättviselön.*
- *Fortsätta arbeta för att höja lönen för de lägst avlönade yrkesgrupperna och därmed minska löneklyftorna.*
- *Jobba aktivt med yrkesutbildningar inom förskola och omsorg med målet att också nå fler män.*

Höj kompetensen i äldreomsorgen

För att höja kompetensen inom äldreomsorgen ska kommunen införa akademisk specialisttjänstgöring (AST) för sjuksköterskor. Det innebär att studenter som vidareutbildar sig till specialistsjuksköterskor studerar på universitetet samtidigt som de jobbar deltid hos kommunen. För studenten innebär det en trygg och långsiktig plan för sin studietid samtidigt som kommunen garanteras kompetensförsörjning inom ett specialtområde, till exempel palliativ vård, gerontologi eller geriatrik. Även kommunens befintliga sjuksköterskor kan genom utbildningsanställningar vidareutbilda sig, utan att behöva leva på studiemedel. Även detta skapar bättre förutsättningar för viktig kompetenshöjning.

Vänsterpartiet har drivit igenom en nationell satsning som brukar benämnas som *äldrelyftet*. I kommunen har det inneburit ett ordentligt kompetenslyft för personalen inom äldreomsorgen. Det är viktigt att vi fortsätter att bevara och utveckla denna kompetens genom fortsatta vidareutbildningar. Utöver det behöver personal ges spetskompetens inom viktiga områden som bidrar till att äldre får en bättre omvårdnad samtidigt som vi utvecklar det förebyggande arbetet i kommunen. Som ett stöd i det arbetet behöver kontaktytorna mellan regionens sjukvård och kommunens äldreomsorg öka. Att vidareutbilda personalen inom äldreomsorgen och ge dem spetskompetens ska vara en möjlighet genom en nära samverkan mellan Region Örebro län, Örebro kommun, Örebro universitet samt Förvaltningen för utbildning försörjning och arbete (FUFA).

- *Utred möjligheten att införa akademisk specialisttjänstgöring (AST) inom äldreomsorgen.*
- *Fortsätt vidareutbilda personal inom äldreomsorgen och skapa möjligheter att ge personal spetskompetens.*
- *Förbättra samverkan mellan regionen, kommunen, Örebro universitet samt FUFA.*

Feriejobb - en första ingång i framtiden

Genom att tidigt komma ut i arbetslivet förbättras chanserna att få en försörjning som vuxen. Eftersom arbetslösheten i dag är hög innebär det att antalet feriejobb i kommunen har minskat. Med kommunala feriejobb kan vi se till att nuvarande generation av unga kan få prova på att ta sina första steg ut på arbetsmarknaden. Det ger också en liten inkomst under sommaren vilket många ungdomar har ett behov av i dag. En särskild garanti ska införas för att ungdomar med olika funktionsvariationer ska kunna erbjudas feriejobb.

- *Verka för fler kommunala feriejobb.*
- *Inför en garanti på feriejobb för ungdomar med olika funktionsvariationer.*

ETT ÖREBRO FÖR ALLA 2022

VÄNSTERPARTIET ÖREBRO KOMMUN